

A R E G G E L

Ara 10 fillér

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TERÉZ-KÖRÜT 52. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

VASÁRNAP DÉLUTÁN 3 ÓRÁTÓL NYOMDAI
SZERKESZTŐSÉG: VII., MIRSÁ UCCA 4.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
TELEFON: 27-8-82 ÉS 27-8-83

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

VASÁRNAP DÉLUTÁNTÓL ÉJJELE
1-IG A SZERKESZTŐSÉG TELEFON-
SZÁMAI: 46-2-96, 46-0-43 42-9-78

XII. évfolyam

Budapest, 1933 szeptember 18

R

38. szám

Kánya külügyminiszter beszámol A Reggel-ben párizsi tárgyalásairól

A Vásárpénztár bűnlajstromának új részletei

Magyarország-Svájc 3:0

Tisztességes polgárok egyesüljete!

IRTA: LÁZÁR MIKLÓS

A Reggel százezernyi olvasótáborát hívom fel tanuságtételre!

Hat hét óta hiába követelem e hasábkon a székesfőváros illetékes tényezőitől, hogy akasszanak rágalmazási, becsületsértési és hitelrontási pereket a nyakamba, állítsanak Töreky Géza tanácsa elé, mert a Vásárpénztár ügykezelése és ellenőrzése miatt emelt gyilkos vádjaimat, amelyek hallatára augusztus derekán, kánikulában, végigfutott a hideg minden becsületes polgár hátán, bizonyítani akarom. Bizonyítani akarom, hogy *hűtlenül kezelték* a Vásárpénztárnál Budapest polgárságának vagyónát, bizonyítani akarom, hogy *hamis mérlegekkel* tévesztették meg Budapest közönségét és a törvényhatóság bizottságát, bizonyítani akarom *hitelezési csalások és hitelsértések* sorozatát, bizonyítani akarom, hogy e fegyházas bűncselekmények anyagi veszteségszámlája *tizenötmillió pengő*, erkölcsi veszteségszámlája pedig az adógarasainkért *felelős adminisztráció és a törvényes ellenőrzés teljes csődje*, a tömegek bizalmának megrendülése és az önkormányzat tántorgása a szakadék szélén...

Hetekig dermedt esőnd fogadta példátlanul súlyos vádemeléseimet. Úgy történt, amint azt megjósoltam: a városháza urai hallgattak, mint a dinnye a fűben és rágatlanul nyelték le a szó-

gyent hétfőről-hétfőre, mint a csuka a legyet. Az ország közvéleményét azonban, amely visszafojtott lélekzettel figyelte végsőkig elhatározott harcunkat a *dölyfös pártdíktatúrával*, a *telhetetlen klikkuralommal* és az *elvetemült korrupcióval* szemben, ez a gyászos és gyáva némaság meg nem tévesztette. Az ország minden rendű és rangú adófizető polgára ösztönösen megérezte, hogy *A Reggel* cikkeinek érdes, kíméletlen, felháborodott hangja egy felszabadító szabadságharc első trombitaszava és dobpergése. Igenis, a megcsúfolt, kismizmizett, politikai és gazdasági jobbagyságra döntött magyar dolgozó társadalom lelkiismerete szólalt meg *A Reggel* cikkeiben!

A vásárpénztári gazdálkodás megtorlásának két része van: az egyik a *büntetőjogi*, a másik a *politikai felelősség* kérdése.

Az előbbi, véleményem szerint, nem az önkormányzat, hanem a *büntetőhatóságok* dolga és kötelessége. Eppen azért a begyulladt városközi kupaktanácsal erről tovább nem vitázok, hanem itt, a nyilvánosság előtt, a *budapesti királyi ügyészségnél tesztek feljelentést a főváros adópenztárának a Vásárpénztárnál elherdált tizenötmillió pengője miatt. Tisztelettel felszólítom tehát dr. Baróthy Pál főügyész urat, a budapesti királyi ügyészség elnökét, hogy a Btk.*

361. és 362. §-ába ütköző és a 363. § szerint *műnösülő hűtlen kezelés* büntette miatt *haladéktalanul indítsa meg az eljárást*. A büntetőtörvénykönyv idézett paragrafusai szerint, ha a hűtlen kezelés vétségét olyan személyek követik el, *akik idegen vagyon kezelésére hatóságilag kaptak megbízást, vagy arra hatóságilag hatalmaztattak fel, a bűnvádi eljárás hivatalból indul meg ellenük*.

A *politikai felelősség* konzekvenciáit azonban az önkormányzatnak kell levonnia. Sürgősen, érzelmesség nélkül, igazságosan, könyörtelenül. Akik közpénzeket tékoznak, akik a polgárság adógarasaival hűtlenül gazdálkodnak: *gazemberek! De mi történjék azokkal, akik a lelkiismeretlenül tékozlók ellenőrzését elmulasztották, bár erre hivataluk, esküjük, megbízatásuk kötelezte őket?* Megmondjuk. Ezek a tékozlók *büntársai! Es ha az autonómia két héten belül a saját hatáskörében nem végzi el az irgalmatlan tisztogatás munkáját, úgy azokat igazolja, akik az autonómia élete ellen törnek*.

A fél évtizedes párturalom büszke hajója zátonyra futott. Az egész városközi rendszer megbukott; a kormányzó pártok vezéreinek, a polgármesternek, az üzemekre felügyelő alpolgármesternek, néhány tanácsnoknak és részvénytársasági nagyüzemi vezérigazgatóknak a szájaig ér a víz. Mire várnak a törvényhatósági bizottság tagjai? Dugovics Titusz szerepére? Nem látják, hogy az autonómia még el nem alkudott és el nem seftelt törmeléke lesz a szemfedőjük? Akinek szeme, esze, szíve van, aki hazáját és fővárosát jobban szereti önmagánál, tudja, érzi és látja, hogy a *mai pártmonopólium tovább fenn nem tartható*. Az elégedetlenség káznáját úgy megrakták panamákkal, lelkiismeretlenséggel, cinizmussal, a haszonlesés minden ördögével, hogy a mai baljóslatú időkben *robbanástól* kell tartani! Szerencsétlen embe-

Olcsó cikkek MEINL-nél!

- 1/2 kg pörköltkávé-keverék 1.-
- 5 dkg Indiai teakeverék . . . 70
- 1 nagytábla csokoládé . . . 40
- 1/2 kg tiszta kakaó 36
- 1/4 kg maltinkakaó 75
- 1 doboz bácskai lecsó . . . 64
- 1 kisdoboz szardínia 40
- 1 tubus szardellapaszta . . 50
- Mustár kb 10 dkg 20

Kapható az összes Meinl-üzletekben!

rek! Mi lesz, ha egy táborba kerülnek az éhesek, a kiszaroltak, a nyomorultak, a szenvedők és ezekkel együtt mindazok, akik nem egyéni érdekekből, hanem egy szent kötelesség akarat-erős tudatában veszik kezükbe a küzdelem zászlóját?

Vegye tudomásul a községi pártok vezérkara: a jelszavaknak, frázisoknak, alattomos kompromisszumoknak, kiesínyes ravaszkodásoknak befellegzett. A tíz éves mult emlékeiből sem meríthetnek reményt, vizsgálatást! Mindent elkövetett a hatalom ebben az országban, hogy a polgári önértetnek az őstönéit is ki-

égesse, kiírta a magyar emberiség lelkiületéből. Nem sikerült! Az elkábitott közlekedésmérget felverték álmából a közös gondok és közös megpróbáltatások. Ennek az erejére, öntudatára ébredt polgárságnak nem Glücksthal Samu, nem Szőke Gyula és nem Becsey Antal az eszményképe. A polgárság cselekvést vár, mert kiszorult a poharából türelmének keserű leve. Azt tízeni Budapest polgársága a városi pártoknak, hogy küldjék már a fészkes filemiliébe azokat a gömbölyűre hizott városi politikusokat és klikkvezéreket, akiknek teli bendőjéhez képest a jöltáplált kullancs potroha csak szunyogszámba megy, akiknek se tekintélyük, se népszerűségük és akik minden becsületes elhatározásnak az akadályai és minden komoly megmozdulásnak ballasztjai csupán. Akik meggazdagodtak, amíg a főváros dolgozó népe elszegényedett! Férfiakra, katonákra van szükségünk ezekben a kegyetlenül súlyos időkben, elszánt, kitartó, önzetlen, edzett harcosokra.

Meggyőződésünk, hogy a Városháza becsületét és az önkormányzat nagy értékeit egyedül a községi politika nem kompromittált eleminek munkaszünetére mentheti meg. Szabad, független polgárok egyesülése állíthatja csak vissza a közérdeket a maga legittim polcára és szerezhet érvényt a politikai felelősség anyagi és erkölcsi törvényének.

A pártmonopólium öt éves bitorlása után a kormányzás és a felelősség részesévé kell tenni Budapest polgárságát!

Pesti kis notesz

= = =

1. Gömbös Gyula berettyóújfalui látogatásáról vezér-olki-riportban számol be a *Debreceeni Hírlap*. A tudósításból vágta ki a *Notesz* és közli alább klsében a következő andalító részletet:

a mai emberek megteleiben atlogia szervezni.

Ezután Molnár Imre dr. vármegyei főjegyző, mint a berettyóújfalui kerület képviselő felolította mondott programbeszédét, amelyben Gömbös Gyulát tette magáévá.

Utána általános figyelem közepén

2. Nyugodtan megállapíthatjuk, hogy Budapest idegenforgalma egyre fejlődik, tessék csak elolvasni »Társaság, Sport, Szórakozás« című rózsaszínű mellékletünk hotelidegenforgalmi rovatát. Maharadásák például tucajtájjal jártak itt az elmúlt hetekben, volt közöttük szegényebb (már tudniillik maharadásai értelemben szegényebb), de volt közöttük igazi nagy maharadás is, például a japuri maharadás, aki Cookék előzetes értesítése szerint össze-vissza két napot szánt a magyar főváros meglátogatására, de a villogószemű, olajbarnaróú, elegáns indiai uralkodó — egy hétig maradt Pesten. Amint a *Notesz*-nak jól informált helyről jelentik, nem csupán a székesfőváros természeti szépségei bilincseltek az előirányoztnál jóval hosszabb ideig Budapesthez, hanem egy kis szőke túncosnó is, — igazi pesti gyermek — akivel szótár segítségével ugyan, de annyira meg tudta kedvelni a magát öfensége, hogy a fiatal tanóművésznő el is kísérte az indiai nagyurat, egyelőre utiprogramja legközelebbi állomásáig, Velencéig...

3. A legújabb pesti hírcikk: Zsidó fiatalember benyúl a berlini Zoo-ban a medve ketrecébe, a medve elkapja a karját és tőből leharapja. Hogy írta ezt meg a »Völkischer Beobachter«? Így: »Früher jüdischer Lausbub belästigt zahmen Polarbären.«

Lánchíd kávéház
színházi vacsorája legizetesebb és legjobb P 1.40
Borralvaló nincs, csak a jól bevált százalék-rendszer.

4. Vasárnapra virradó éjszaka hatalmas túraúttó állott meg a Dunapalota előtt. Két sportszerűen öltözött úriember lépett ki belőle, majd kisegítettek az autóból egy bájos szőke hölgyet. A vendégek felültek előre lefoglatlakozástalukba, átöltöztek, aztán lementek az étterembe, ahol senki sem tudta rólnk, hogy milyen érdekes emberek. A magasabbik úr ugyanis Starhemberg Ferdinánd gróf volt, a Holmwehr repülőltalójának parancsnoka és őcsce Starhemberg Rüdiger herceg, a Holmwehr vezérőnék, a másik úr pedig Fritz Mandl, a hirtenebri tölénygyár ugyancsak ismertnevű vezérigazgatója, Rüdiger herceg bizalmasa és — véglegénye a hölgynek, aki viszont nem volt más, mint Hedy Kiesler, Reinhardt felfedeztetje, a sok port felvert »Extase« című film (nálunk nem került színpadra) primadonnája. A *Notesz* munkatársa megszólította Ferdinand gróft, aki elmondotta, hogy 35 éves s hogy szarvasbőgésre érkezett Magyarországra egy barátja meghívására. »Még a telen újból ellátogató Magyarországra« — felelte be nyilatkozatát — »ahol ifjúságom legszebb napjait töltöttem...«

5. [Sugár és Barna cég felhívja az úri közönség figyelmét őzi szövetkülönlegességeire, amely kirakataiban láthatók.]

6. Lillafüredről telefondíjlik a *Notesz*-nak: Szombat este nagy bál volt a teniszverseny alkalmából, amelyre sokan jöttek le Pestről is. A bál táncversenyének helyezetteli sorrendben: Róssahegygy Gusztáv—Ifj. gróf Bethlen István, Imrédy Magda—Farkas Mátyás, Fischer Ödön—Asztalos László, Helmezi Lolly—Kovács György, Petrikó Baba—Ifj. Oláh Dezső, báró Vay Miklósné—gróf Serényi István. A zsüri titkos tagokból állott s csak utólag derült ki, hogy ezek báró Vay Miklós elnöke alatt Tormay Béla államtitkár, Vangel Gyula, Pétery Jenő, Barta Imre és báró cselei Herzog Mór Lipót voltak. A teniszverseny győztese Tsuk Rudolfné, Schréger Lilly, aki minden ellenfelét legyőzte, közöttük Ribóli Lili, Olaszország második helyezettjét és a fiemei Miss Traverset is.

7. Az elmúlt hét legutolsó szép napján különös jelenetek volt tanuja a Hullámfürdő gyűrűs közönsége. Egy magas fiatalember zakkóban és keménykalapban fejest ugrott a hullámzó medencébe, majd mint ki jól végezte dolgát, kimászott a vízből és elfűnt a kabinok között. Kisült rövidesen hogy ifjú arszlánok közötti fogadásról van szó. Dukovinszky Péter színműről és bridsajnok fogadott ifjú báró Dániel Tiborral sző pengőbe, hogy teljes öltözkömben beugrik a medencébe. A fogadást megnyerte, ruháját 15 pengőért még a helyszínen kiszárolták és megválták, — milyen penője lehet még a történetnek: tiszta nyereség 85 pengő! A jelenetet egyébként végignézte a jelenlevő Imrédy Béla pénzügyminiszter is.

Ma nyerhet 300.000 PENGÖT

ha a

BELVÁROSI VÁLTÓÜZLET

R.T.-nál

Budapest, VI., Teréz körút 37

délután 1/4-ig osztálysorsjegyet vessz.

8. A Vígyszínház szezonnyitót bemutatóján feltűnt a nézőtéri alkalmazottaknak, hogy némelyek — s ném is szórványosan — kalap és felöltő nélkül érkeztek a premierre. A megindult vizsgálat megállapította, hogy ezek a szomszédos Elíte mozi ruhatárában voltak le, — ott tudniillik 20 fillérrel olcsóbb a ruhaár... Idők jele.

9. [Győzött a pesti éjszakában a Lopós-bár vidámsága, pompás hangulata, zenéje és mindennekfelett az árak polgári szoliditása. Premierjének napja óta »tábla« van a Lopós-bárban, amelynek »Indián«-szobája a maga eredetiségében valószínűen látványossága Pestnek.]

10. Rolls-Royce kocsi érkezett a mult héten Budapestre, — ez olyan autószerény, amely külön megemlést érdemel, mert Budapestben nem igen hemzsegek a Rolls-Royce kocsik. Tulajdonosa C. Higgins, captovni dősgazdag bányatulajdonos, mégpedig — briliánsbányatulajdonos. Egy pesti mondain-szépségek, Horváth Mária kedvéért érkezett hazánk fővárosába, akinek eljegyzett, újrás végénye.

11. A *Notesz*nek írja a *Reggel* hírséges olvasójar Még most is, szeptember közepén, a középosztály egyik népszerű kirándulohelye a Kékes-Tető. A *Reggel* már írt egyszer a Gyöngyösről a Kékesre vezető országút szomorú állapotáról, engedjék meg nekem, hogy ezt a közérdeklő híradást tegnapi tapasztalataimmal kiegészítem. Gyöngyösről jöfűfélre pesti, vízes makadmiút vezet, éles forduló után éles forduló, a szűkületig. Olyan porfelhőben úszott a kocsinak, amelyre csak a legelhanyagoltabb alföldi országúton volt egykor példa! A por a csukott kocsiába is behatol. A tüdőbetegszanatórium környékén ugyan olajozták az országutat tavasszal, de a félv élelti olajnak nyomja sincs már. A Kékes pesti és vidéki vendégek ezúton közönlük a 10 filléres út, remek a *Reggel*-t és kéri, hogy legkedvesebb újságuk elismert befolyásával hasson oda, hogy ez a közegészségellenes, türethetetlen, szegénytelen állapot végre megszűnjön, tehát, hogy ezt a látogatott országutat végre rendbehozzák...

12. Helyreigazítás. Hunyor Imre dr. vm. tisztifőügyész a *Notesz* annak megállapítására kéri, hogy Batta-széki Lajost nem is ismeri s vele annak kevésbé kaszinóhatott, mert nem is tud kaszinózni.

(e.z.)

86

Tudod mit?

Együnk *Fratty*-t!

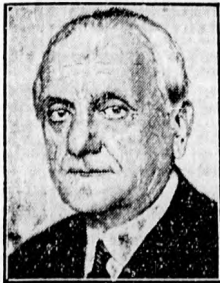
Gyártja: Süllmner Frigyes r. t. Budapest

Kánya külügyminiszter beszámol a Reggel-ben a francia kormányval folytatott tárgyalásairól

Franciaország dunai konföderációt akar, Magyarország csak kétoldalú kereskedelmi szerződésekre hajlandó

Párizs, szeptember 17.

(A Reggel tudóstíjának telefonjelentése.) Kánya Kálmán külügyminiszter a vasárnap délelőttöt a párizsi magyar követségen töltötte, azután a párizsi magyar intézményeket tekintette meg. Mielőtt azonban Villani báró követ és Gesztesy sajtófőnök kíséretében átment volna a párizsi Magyar Házba, a következőket mondotta A Reggel számára:

Kánya külügyminiszter

ia programul magam elé, amikor a magyar külügyminisztérium vezetését átvettem és ennek következménye a mostani párizsi utam. A francia urakkal folytatott tegnapi tárgyalásaim során szóba került

a magyar-francia kereskedelmi forgalom megakadása

is. Franciaország úgy a lillafüredi egyezménynél, mint később a stresszi konferencián is megértés tanúsított. A francia kormány által a kontingenztáris bizonylatok és a behozatali engedélyekre legutóbb kivett vámpódlíjak folytán franciaországi importunkat egyes lételeim, különösen az élőbirkabehozatalnál erős hanyatlás mutatkozott.

Pertinax azt mondja, hogy Kánya párizsi látogatása eredménytelenül végződött

A világsajtóban a francia lapok véleményeinek idezése kapesán mindig szembőlilik Pertinax neve. Ez a név, amely mögött Monsieur Gérard rejlik.

egyvet jelent a legridegebb francia sovínizmussal, de egyúttal a tökéletes jólinformáltsággal is.

Tegnap a francia és a nemzetközi sajtó nagynevű képviselőivel várakoztunk Daladier miniszterelnök előszobájában: vártuk Kánya külügyminiszterrel folytatott tárgyalásának eredményét. A miniszterelnök nem volt hajlandó még csak egy szót sem szólni arról, amire mindnyáján kíváncsiak voltunk... Amikor éppen távozni akartak az újságírók, nyílt az ajtó és Daladier szobájából kilepött Pertinax.

— Ön Magyarország ellenfeleként ismeretést — szólított meg. — Minden álláspont megokolható, erre a megokolásra kérem most önt!

— Tagadom, amit mondott! — felelt Pertinax.

Nem vagyok Magyarország ellensége.

Senki sem becsüli többre a magyar nemzet kiváló kulturális és nemzeti érdemeit, mint én. Azok közé tartozom, akik azt vallják, hogy Magyarországának igénlye helye van a nap alatt, de semmiképpen nem tudom helyeselni sem a magyar belpolitikát, sem a magyar külpolitikát. A belpolitikát azért nem helyeslem, mert nem eléggé demo-

Módom volt ezeket a kérdéseket Paul-Boncour külügyminiszter úrral folytatott beszélgetéseim során érinteni, anélkül, hogy azok részletes megvitatására kiterjeszkedtem volna, hiszen ez mostani udvariassági látogatásom keretében nem is lett volna lehetséges. A kereskedelmi problémák felvetése természetesen

a dunai államok gazdasági úniójának problémájához vezetett,

melynek megoldására a francia külügyminiszter az utóbbi években különböző terveket dolgozott ki. Paul Boncour megismertette velem a francia kormány jelenlegi álláspontját ebben a kérdésben, melynek fontossága az utóbbi hónapok eseményei folytán a francia külpolitika szempontjából megnövekedett. Szóba kerültek azok az eszközök és módszerek, amelyek alkalmazása a dunai államok annyira kívánatos gazdasági helyreállításához vezethetne. Ennek folyamán módomban nyílt válaszolni a magyar kormány felfogását és azokat a gyakorlati módozatokat, amelyeknek megvalósítása lehetővé tenné, hogy

terményeinket úgy a környező államokban, mint a távoleső piacokon elhelyezzük

és az export zavartalan menését biztosítsuk, ami az általános európai konszolidáció egyik feltétele. A külügyminiszter hétfőn délelőtt Rambouillet-be utazik, ahol a köztársasági elnök fogadja. Ennek a kihallgatásnak annál nagyobb a jelentősége, mert Párizsba az utóbbi időben naponta érkeznek külföldi diplomaták a világ minden tájáról, de egyik sem részesül abban a megtiszteltetésben, hogy Lebrun köztársasági elnök fogadja. Délben Paul Boncour külügyminiszter dinert ad a magyar külügyminiszter tiszteletére, aki közvetlenül ezután elutazik a francia fővárosból.

kratikus, a külpolitikát pedig azért nem, mert a francia érdekeket nézem és úgy találom, hogy

nem egyezett, legalább is idáig, a francia érdekekkel, anélkül, hogy ezzel a magyar érdekeket különösen előmozdítaná.

De újra hangoztatom: csak a tényekhez kötött politikai véleményem ez és hamis az a vád, hogy én Magyarországának ellensége vagyok.

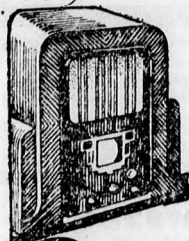
— Milyen francia vélemény alakult ki a magyar külügyminiszter párizsi látogatásával kapcsolatban?

— Öszinte leszek — felelte — s ezzel megint a hardzságatlanság bűnébe esem — igaztalanul. Egyetlen diplomáciai látogatástól sem kell különösebb eredményeket várni... De még e megmondoláson belül is

eredménytelenül végződött Kánya külügyminiszter párizsi látogatása.

Ezt nem azért mondom, hogy mindenáron rosszat mondjak, de tisztán kell látni a helyzetet. A magyar külügyminiszter is más álláspontot képvisel, a francia kormány is más. A magyar kormány megint csak kétoldalú kereskedelmi szerződéseket

Hét hangolt kör

biztosítja az elérhető legnagyobb szelktívítást, a 7066-os Orion luxus supernél. A beépített speciális Orion dinamikus hangszóró, a lakás akusztikájának megfelelő hangerőre és hangszínezetre állítható, automatikus és kézi hangszabályozóval. Minden alkatrésze torzításmentesen működik és az erősítés folyamán előállítható egyenlőtlenések teljesen ki vannak küszöbölve. Egyszerű kezelése, szekerényének akusztikailag tökéletesen megoldott lelepitése a zene barátainak külön élvezetet jelent.

7066-os

6+1-es SUPER

Orion-rádió

Készpénzre P 405.—

Gyártja: Orion izzólámpagyár

ohajt kötni, a francia kormány elgondolása pedig az, hogy Magyarország vegye fel a kölcsönös tárgyalások fontját mind az öt dunai állammal és egyszerre jussanak konkrét eredményre. Mindkét fél megmaradt eredeti álláspontján s ez bizony eredménytelenségnek nevezhető. Remélem azonban, hogy ez a sikertelenség csak a nagy dolgok nehéz kezdetére jellemző és a folytatás eredményesebb lesz.

Talán majd Gömbös miniszterelnök, aki hír szerint szintén ellátogat rövidesen Párizsba, kevésbé rideg álláspontot fog képviselni.

Szinte természetes, hogy az első tárgyalás nem hozta meg a magyar és francia álláspont kiegyenlítését...

— Mi az a francia álláspont, amellyel ellenkezik a kétoldalú szerződések elvet

— Említettem már, hogy Franciaország szeretné, ha mind az öt érdekelt dunai állam egyszerre és kölcsönösen fogna a gazdasági szerződések megkötéséhez, mert gyors, kielégítő eredményhez csak így lehet jutni. Az eredményes megoldás Közép-Európában különösen sürgetős, mert

meg kell állítani végre a világ békéjét fenyegető, de elsősorban Közép-Európát elnyelő pángermán hullámot.

A Dunavölgyének államai széthúzó állapotokban védtelenek a pángermán áradattal szemben, de ha össze tudnának fogni, a világbéke legszilárdabb biztosítékai lennének. A természet teljesen egymásra utalta az öt országot, ha összefognának, biztosan hatalmas fejlődésbe lendülneek és ezzel számos háborús veszéllyel fenyegető megoldhatatlan kérdést lehetne megoldani. Például itt van az idegen uralom alatt lévő nemzetiségek kérdése.

Tagadhatatlan, hogy a trianoni béke következtében sokszáz ezer, esetleg millió magyar van idegen uralom alatt,

de ha vissza akarnánk adni Magyarországnak ezeket a területeket, ugyanannyi szlovát vagy román kellene idegen uralom alá helyezni. Nincs más megoldás, mint

a dunai konföderáció, a résztvevő nemzetek teljes autonómiájával, a vámhatárok megszüntetésével, ehhez pedig az út nem

A párizsi modelházak által elfogadott újszerű szövésű selyem-gyapjűszövet

bársony és velursifon-ujdonságok

megérkeztek.

Nagy súlyt helyeztünk arra, hogy e különlegességeinket legelőnyösebb árakon hozzuk eladásra.

Szücs és Márkus

Petőfi Sándor ucca 18.

EMKE kávéházban
esténként **LÁSZLO IMRE**
a Rádó kedvence énekel
ZALAEGRSZEGI
HORVÁTH REZSŐ
előány- és jazz zenekara
kísérete mollett

MEGNYÍLT.
Hungária-szálló
nőnnan berendezett
pálmakertje
5-órai uzsonna
TÁNC
Minden este a Hungária-étteremben
MAGYARI IMRE ZENEKARA
szórakoztatja a közönséget

— A Szegedi Hét Intézőbizottságának köszönet
A Reggel-nek. Mélyen tisztelt Főszerkesztő Úr! Lezajlott a Szegedi Hét, amely a város élénkítésénél volt a demonstrációja és Szeged életét hirdette. Abban, hogy ez a megmozdulás országos sikerű volt, nagy része van a magyar sajtónak, amely felénk nyújtotta segítőkészt és hathatósan támogatól bennünket. Amikor pedig ezt örömmel állapítjuk meg, kedves kötelezőségeinknek teszünk eleget, hogy Főszerkesztő Úrnak külön is köszönetet mondjunk azért, hogy lapjában szeretettel és eredményesen foglalkozott a Szegedi Hét ügyével. Kérjük, hogy tartsa meg továbbra is jóindulatában Szeged városát és kísérje figyelmével a határszéli város kitaró küzdelmét és nemes törekvéseit. Kiváló tisztelettel a Szegedi Hét Intézőbizottsága nevében: Dr. Kogutowitz Károly, egyetemi ny. r. tanár, ügyvezető elnök.

Csillárok
állólámpák, falikarok,
ajándéktárgyak, irókészletek
Csillárok és Világítás Rt.
VII., Erzsébet körút 41

vámkezelményeket kért a magyar árucikkhez számára, hogy a Franciaországgal szemben fennálló magyar adósságok rendezése úymódon könnyebbé váljék.

A Petit Parisien kiemeli, hogy a megbeszélésekben a gazdasági kérdések köréül közül egy pillanatra sem léptek ki.

A Le Journal úgy tudja, hogy Kánya megbeszélései során politikai kérdéseket nem érintettek.

Ha Kánya elég erős lesz ahhoz, hogy revizionista hévét fekezze, igen termékeny francia-magyar együttműködésre van kilátás.

Berlin ezt annyira megörítette, hogy Papent sürgősen Magyarországra küldötte.

Az Excelsior a következőket írja: Budapestben úgy vélték, hogy a kisanantall való gazdasági tárgyalások legelővidebb útja Párizson át vezet, ahol a Magyarország bánti rokonszenv hagyományára még igen élénk. A magyar kormány Franciaországon piszot akar biztosítani magának.

Az Echo de Paris szerint Kánya kijelentései egyáltalában nem teszik indokolttá a hivatalos közleményben megnyilvánult bizakodó hangot. Kánya ismét a kétoldali szerződés mellett nyilatkozott, ami azt jelenti, hogy ellenéz minden egyes dunaí tervet. Természetes, írja a lap, hogy az egyes országok között létrejött kétoldali szerződések végül egy dunaí rendszer kialakulásához vezetnek, de azal a feltétellel, hogy a szerződések mindegyikét az egész Duna-vidék szem előtt tartásával kötik meg. Nyilvánvaló azonban, hogy

Kánya Magyarországa minden ilyen egyezés megoldást ellenéz, mert ez ténylegesen kifejezésre juttatná a jelenben fennálló területi és politikai rendet.

A kisanant csak akkor léphetne szoros gazdasági kapcsolatba Magyarországgal és Ausztriával, ha e két ország politikai és területi követeléseire nézve feltétlen megnyugtatásokat kapna és biztos volna afelől is, hogy a pángermán Németországnak nem adnak helyet az egységben.

kétoldali, hanem a kölcsönös, általános gazdasági szerződésen keresztül vezet.

Hiszem, hogy a magyar kormány is át fogja látni a francia álláspont helyességét és ha az első tanácskozás nem is hozott eredményt, de tekintve, hogy tizenöt esztendő óta ez az első magyar-fran-

cia külpolitikai találkozó, megvan a remény a további közlekedésre.

Eddig tartott az érdekes beszélgetés és a francia publicista bücsözöl megígérte, hogy rövidesen ellátogat Magyarországra.

Gonda Jenő.

„Franciaország és Magyarország között gyümölcsöző gazdasági együttműködés alakulhat ki...”

Párizs, szeptember 17.

(A Magyar Távirati Iroda jelentése.) A vasárnapi lapok is behatóan foglalkoznak Kánya külügyminiszter párizsi látogatásával. Általános az a vélemény, hogy

ha Magyarország nem erőlteti a dolgok jelenlegi állapotában a revizió kérdését, akkor Franciaország és Magyarország között igen gyümölcsöző gazdasági együttműködés alakulhat ki, amely kedvező kihatással lehet a dunaí medence gazdasági helyzetének fellendítésére.

A Figaro vasárnap reggeli számában a következőket írja: Most, amikor a hivatalos jelentésben megkaptuk a felvilágosításokat, el kell ismernünk, hogy Magyarország nagy nehézségeket küzd. Gazdasági helyzete olyan súlyos, hogy ez átmenetileg még politikai követeléseit is megelözi.

Feltétlenül szükséges, hogy számára Közép- és Nyugat-Európában piacokat nyissanak.

A L'Ouvreur a kormány külpolitikai orgánuma kijelenti, hogy a tegnapi tárgyalások fontos gazdasági problémákat kívántak megoldani. A magyar kormány kiküldötték azért érkezett Párizsba, hogy a Duna-völgynek reorganizációját kétoldali kereskedelmi szerződések megkötésével biztosítsa. Daladier és Paul Boncour a maguk részéről nem késlekednek megértesíteni Magyarországa képviselője előtt azt, hogy a legnagyobb figyelmet tanúsítják Közép-Európa problémája iránt és igyekeznek olyan megoldást találni, amely elégtételt ad a Duna-völgy összes népének.

Az Excelsior arról ír, hogy

Magyarországnak vannak területi követelése, amelyeket senki sem tagadhat.

A Matin a hivatalos közleményhez a következőket fűzi:

A két külügyminiszter megegyezett abban, hogy sürgősen elő kell segíteni a kétoldali gazdasági szerződések megkötését Magyarország és szomszédai között.

Kánya továbbá a francia kormánytól bizonyos

A kormányzó esütörtökön fogadja Papen alkancellárt

(A Reggel tudóstóljától.) Papen német helyettes kancellár, aki Gömbös miniszterelnökkel együtt három napig a Bakonyban vadászik, szerdán érkezik Budapestre és ekkor alkalma lesz arra is, hogy tanácskozzék a Párizsból hazérkező Kánya külügyminiszterrel. Érintkezést fog ezenkívül keresni a magyar közelet néhány vezető tényszócéval, magyarországi látogatása azonban ennek ellenére

szigorúan magánjellegű marad.

Szerdán este Schön német követ rendez Papen tiszteletére vacsorát, amelyre a kormány tagjain kívül hivatalos Bethlen István gróf volt miniszterelnök is.

A kormányzó esütörtökön látja vendégül deszóján

és esütörtökön este az alkancellár visszautazik Berlinbe.

3 és 4-szobás
erkélyes, összkomfortos
legmodernebb
uccai lakás
kiadó
azonnalra is. Pozsonyi út 4/d

Eltemették Salamon Bélánét

(A Reggel tudóstóljától.) A gyenge, erőtlén napsugarak vasárnap délelött végigsuhantak a kerpesi temető rozsdás falevelekkel szegélyezett útjain. Végigsimogatták a márványból készült síremlék-erdőt és egy pillanatra megpihentek a halottasház ablakain. Bent a halottasházban a ravatalt körülvevő gyertyák koszorújában fekszik Salamon Béláné, a közismert kómikus — tragikus körülmények közt elhunyt felesége. A koporsó mellett Salamon Béla áll, mozdulatlanul. Vállai előrehajolnak, ráncos, barzdált, viaszsdra arca pedig üveges szemekkel mered a gyertyák lángjába. Néha bólint, felemeli a fejét és csodálkozza

néz körül, mint aki nem érti ezt az egész, nagy pompát. Mögötte riadatan a gyászoló család. Fel-felcsukló zokogás rázza meg a temet.

Kint a halottasház körül nagy tömeg gyűlt össze. Mindenütt letompított hangok, fojtott autógás. A sokaságban fel-felűnik a művészevilág és a társadalmi élet egy-egy ismert tagja. Hausner Ignác erzsébetvárosi plébános vezzi a szertartást. Közben a bejárat előtt feltűnik a fekete halottaskoosi. Salamon Béla szinte értelmetlen arccal nézi, mint rakják fel a koporsót a koszorúkkal borított kocsiira. Elindul a menet. A sírgödör mellett némán sorakozik a rokonok, barátok és ismerősök tömege. A pap beszenteli a koporsót, halk, fojtott hangon elmondja a Mintyinkot, aztán megosondul a kapa és görögve hull le az anyaföld. Néhány perc és a sárga, rózsaszín és piros virágok beborítják a fejt. Salamon Bélát és Gyula fiát körülveszik a rokonok és a közelben várakozó autókban kísérik. Aztán lassan szétoszlik a tömeg.

„Nézd meg az izzólámpát, így vedd a csillárt!”
CSAK A
TÖKÉLETES

TUNGSRAM
IZZÓLÁMPÁVAL
ELLÁTOTT CSILLÁRT VEGYÜK MEG,
A TUNGSRAM-MŰVEK FELELŐSSÉGET
VÁLLALNAK AZ IZZÓLÁMPA MINŐSÉGÉRT.

Kitört a pánik a városházán

Uj részletek a Vásárpénztár bűnlajstromából

(A Reggel tudóstíjából.) Szólóénekesek voltak heteken át a tizenötmillió pengős vásárpénztári panama vád-énekét énekeltek míg most már a közérdekű sajtó egész kórusa kíséri egyre fenyegetőbb és követelőző hangon a vizsgálóbizottság munkáját. De nemcsak a sajtó zúg-zeng a felháborodástól, nemcsak a sajtó követeli a főváros millió polgárának szöcsöveként a megtorlást, hanem

súlyos nézeteltérések támadtak

a városházi botránnyért való politikai felelősség kérdésében még azoknak a többségi pártoknak a körében is, amelyek eddig Budapest diktatóriái voltak. Maga a nagy többségi párt vezére, Wolff Károly, eddig nem nyilatkozott... De pártjának egyik vezetője, a belvárosi keresztény párt egyik irányítója, Bednárz Róbert prelátus, apátplébános a példátlan ügyről olyan véleményt mondott, amelyből a várospolitikai barométere megérezte, hogy a két férfi útjai

nem haladnak már olyan szorosan egymás mellett,

mint kevéssel ezelőtt. Híre jár annak is, hogy Csilléry András szervezi a párt jobbszárnyát, amellyel önállósítani akarja magát, hogy intranzigensebb fajvédő várospolitikát csináljon. A városházán most megalakult egységspárt ma, hétfőn tartja

első pártvacsoráját.

és a fehér asztal mellett nagyon érdekes felezőlátsókát várnak. Payr Hugó képviselő lesz a nem kis izgalommal várt első pártvacsoora vezérszónoka. Hír szerint súlyos bírálatot fog mondani a városházi adminisztrációról és a városi üzemek visszasszágáról. Payr véleménye az, — és a véleményének őszintén kifejezést is fog adni ma este — hogy a városházi autonómiának magának kell megoldani minden problémáját, tekintet nélkül pártokra, emberekre és érzékenységeire. Ennek a százezreket megoldásnak pedig nem lehet más eredménye, mint az, hogy

távvoznak a városi vezetőbiztosok és az üzemek főnökei, akik akár közvetlenül felelősékké tehetők a visszaélésekért, akár pedig közvetve felelősök, mert elmulasztották az ellenőrzést!

A többségi pártok vezetőembereinek felfogása jórészt az, hogy a város adminisztrációjában teljes rendszerrá változásnak kell bekövetkeznie és a Reggel információi szerint ez a változás még ebben a hónapban meg is történik: több tanácsnok és nagyszemvezető vonul nyugdíjba. Várospolitikai körökben az a terv is fölmerült, hogy a purifikáció gyökeres munkájának elvégzésére

a polgári pártok szövetekezzenek.

Ami a vásárpénztári ügyek vizsgálatát illeti, az megdöbbentő új adatokat produkál. A Reggel értesülése szerint már 1926-ban a Vásárpénztár megvizsgálására felügyelőbizottságot küldtek ki, amelynek Ereky Károly, Karch Kristóf és Hegedűs József bizottsági tagok voltak a résztvevői. Ezzel egyidejűleg felkérte a polgármester a Pénzügyi Központot is, hogy revidálja a Pénzügyi Bizottság jelentését. A kettős intézkedés oka nagyon is nyomós volt: már akkor — hét év előtt! —

széltében beszéltek a visszaélésekről

és a pénzügyi bizottság 6-os albizottságában Láng Lajos súlyos támadásokat intézett a Vásárpénztár ügyvezetése ellen. És mégis, mi történt! A kiküldött háromtagú bizottság azt jelentette, hogy

a Vásárpénztárt kifogástalanul vezették.

az üzletvitel böles, előrelátó és lelkiismeretes és általában: a Vásárpénztár föltétlenül alkalmas arra, hogy a főváros pénzügyeinek lebonyolításában döntő szerepet kapjon. De a Pénzügyi Központnak egészen más volt a véleménye! Ugyanabban az időben végzett vizsgálatáról nagyon sötét képet festett és leplezetlenül tájékoztatta a polgármestert és a tanácsot

a tapasztalt visszasszágokról.

Hogy-hogy nem: a tanács — ne feledjük el, hogy a Vásárpénztárnak akkor még Folkusházy

SIDY DIVATSAZON
Párizsi vásárlási újszáról visszatérve
modellel bemutatását
szeptember 18-án megkezdli
(Kristóf tér 6.)

Lajos volt az elnöke! — nem a Pénzügyi Központ jelentését fogadta el irányadónak, hanem — az Ereky-Karch-Hegedűs-bizottság megnyugtató jelentését! A megvádolt Vásárpénztár ügyét le is vették a napirendről. Nemsokára köztudomású lett, hogy a Vásárpénztárt kifogástalanul minősítő bizottsági triász vezető tagja,

Ereky Károly egyben elnöke annak a Ferencvárosi Nagyvágó Rt.-nak,

amely ugyanakkor kölcsönöket kapott a Vásárpénztártól és a Vásárpénztár ezt a 350.000 pengős kölcsönt soha többé nem látta viszont! De ez még nem elég: Erekynek személyes tartozása is fennállt a Vásárpénztárnál... És a többségi pártok mégis Ereky Károlyt küldték ki vizsgáló biztossáknak, majd

megválasztották az általa rehabilitált Vásárpénztár elnökévé!

Hogy ez a Ferencvárosi Nagyvágó Rt. — elnöke Ereky Károly! — hogyan vette fel a soha vissza nem adott kölcsönöket a Vásárpénztártól, — vizsgálóbiztossá, majd elnöke Ereky Károly! — ezt már a most működő vizsgálóbiztosság is bűnvádi útra akarja terelni. Annyi bizonyos, hogy a Ferencvárosi Nagyvágó Rt.

hétmillió pengő lombardhitelt kapott a Vásárpénztártól — egymillió értékű árra!

Azt csak melleleg jegyezzük meg, hogy ennek a Ferencvárosi Nagyvágó Rt.-nak az alapitókjei mindössze — 12.000 pengő volt. De a Nagyvágó Rt.-t a Vásárpénztár a vissza nem fizetett 350.000 pengős kölcsönért soha be nem perelte, ellene szót sem keltett, sőt a tartozás visszafizetésére még csak föl sem szólította. Ez a sajátságos viszony a Vásárpénztár és a Nagyvágó Rt. között már 1930-ban kiderült és a polgármester ki is küldte a ferencvárosi rejtelmek megvizsgálására a főváros főügyészét és főszámvevőjét. Ezek az urak azután föltette érdekes jelentést tettek a főnöküknek. Előadták, hogy: igaz, a 350.000 pengő valóban elvesztett... ám ez nem olyan súlyos veszteség mert a Ferencvárosi Nagyvágó Rt. olyan nagy forgalmat csinált, hogy

adóban és illetékekben bőségesen visszatértette

a fővárosnak azt a 350.000 pengőt!... Ez a legáltalabb annyira felháborító, mint kómikus megálapítás körülbelül azt jelenti, hogy nem volna szá-

MINDENKINEK LEGYEN!
VEGYEN!

ORION 7029
LUXUS-RÁDIÓT
99 pengőért
(készpénzár)

MORVAI VII, Erzsébet körút
40. sz. Tel. 343-64

Az összes rádióajándékok lerakata kedvező fizetési feltételekkel

bad felősségre vonni soha egyetlen sikkasztót sem, mert a sikkasztott pénzt pezsgőre, dáridóra költi és forgalmi, valamint luxusszállóban hasznok hajt a köznek... A Vásárpénztárral kapcsolatban tizenöt és fél millióra becsülték a város zsebét ért veszteséget. Ez az összeg

ma már tizenkilencmillió,

mert a Vásárpénztár alapitókjét még az arany-merleg előtt négy és fél millióval gyarapította a főváros. Kétséges:

vajjon a Vásárpénztár gazdálkodásáért felelősé tehetők-e

a nagyrészt laikus igazgatósági tagok, amikor az ellenőrzésre hivatott fórumon ott ült a Községi Takarékpénztár vezérigazgatója, aki azt jelentette a polgármesternek, hogy a Vásárpénztárnál minden rendben van... Sőt mi több: ugyanez a vezérigazgató adta ugyanakkor a szakértő tanácsokat:

hogyan rejtsek el a feltűnő tételeket

a mérleg valamely generális tétele alatt. Ezek után aligha akad emberfia, aki *felelőtlen* beavatkozásnak minősíti A Reggel sorozatos vádemelését és számonkérését!

— Horogkeresztes zászlókat tüztek vasárnap a német katolikus templomokra. Berlinből jelenti A Reggel tudóstíjja: A német birodalom és a szentek között kötött konkordátum élebelépése alkalmából vasárnap a berlini egyházi hatóságok rendelkezése a püspökség valamennyi templomában háláadó istentiszteletet tartottak. Most első ízben volt Németországban katolikus templomok a horogkeresztes lobogó látható a fekete-fehérvörös és a fehér-sárga zászlók mellett.

— Négy évi felegházat kapott a debreceni kommunistáper fővádlottja. Debrecenből jelenti A Reggel tudóstíjja: Vasárnap délelőtt tizenkét óra körül hirdették ki az ítéletet a napok óta zárt ajtó mögött tárgyalott kommunista bűnperben. A fővádlottat, Kabán Gyulát az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről szóló törvény alapján négy évi felegházra, a többi vádlottat pedig öt hónaptól három évia terjedő fogház, illetve felegházbüntetésre ítélték.

A szem a vásárlásnál sokszor csalódik,

ha azonban kifejezetten Indanthren kelmét kér és a védjegyet is megnézi, amely minden darabon rajta van, akkor biztos lehet benne, hogy valóban jól vásárolt. Nincsen jobb ennél! Indanthren-festésű pamutzövetek, Agfa-Travis és más műselymek, Vistra- és lenkelmék tudvalevően utolérhetetlenül

napállóak
színtartóak
és minden időjárásnak
ellentállóak!

Indanthren

A mellékelt védjegyről
ismerheti fel az Indanthren-festésű
árut.

Vasárnapig 720 ezer métermázsára emelkedett a gazdák által följajánlott adógabona mennyisége

A kormány október elején dönt a gazdaadóságot rendezésének alapelveiről

(A Reggel tudósítójától.) A gazdaadóságot rendezésére irányuló mozgalomban október elején döntő fordulat áll be. Gömbös miniszterelnök elhatározta, hogy

a rendezés alapelveiről október első napjaiban tájékoztatja az egységspárt gazdasági bizottságát

és ezeknek az elveknek megfelelően október folyamán dolgozzák ki az új rendeleletet, amelynek november 1-én kell életbelépnie, mert hiszen a most érvényben lévő gazdasági rendelet hatálya október 31-én lejár. Több tervezet fekszik a kormány előtt. Ezek közül

legfontosabb a TEBE és az OMGE rendeletervezete.

Mindkét tervezet megegyezik abban, hogy a gazdaadóságot konvertálásra, a rövidlejáratú kölcsönöknek hosszulejáratúvá való átalakítására törekszik, de

míg a TEBE-tervezet csak a bankadóságokról beszél, addig az OMGE tervezete

kiterjeszkedik az árutartozásokra, a vételárhátralékokra és más egyéb gazdátartozásokra is.

Az eddig elkészült tervezetek természetesen számos változásokon mennek még keresztül, úgy, hogy végleges döntésre csak október második felében lehet számítani.

Gazdasági és pénzügyi körökben érdeklődéssel kísérik az adógabonarendelelet hatását is. A kormány legutóbb meghosszabbította azt a határidőt, ameddig a gazdák gabonát ajánlhatnak fel adóhátralékuk törlesztésére. Az első határidőig negyvszázötvenezer métermázsra adógabonát ajánlottak fel, most pedig, hogy a kormány legújabb rendeletere értelmében nem napiórán hanem ennél magasabb áron fogják átvenni a bejelentett adógabonát, ennek mennyisége

már is eléri a hétszázötvenezer métermázsát

és a kormány reméli, hogy a meghosszabbított határidő lejártáig ez a mennyiség egymillió métermázsra emelkedik.

Ingyen etetést-ítatást rendeztek szombat éjszaka az Artista Egyesületben

Bucsinszky és Dubovetz mészáros, de a lakomára elment a rendőrség is

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnapra virradó éjszaka nagy ingyen-vendégség volt az Artista Egyesület Nagymező uca 22. alatti helyiségében.

Ingyen mérték a sört és a legfinomabb eson'thúst

a többszáz főnyi vendégseregnek, amelyet szíveshangú kártyalap hívogatott már napokkal előbb erre a lakomára. A meghívott ketten írták alá: Dubovetz Emil, egyik legnagyobb budapesti mészárosüzem tulajdonosa és

Bucsinszky Lajos kávé, a budapesti kártyafront sokat emlegetett vezére.

A meghívottak közül nagyon kevesen tudták, hogy ez a zhegyen-völgyön lakodalom tulajdonképpen tünemény, mégpedig ellentétben a kávék és vendéglősök akciójával szemben. A budapesti kávék és vendéglősök ipartestületi ugyanis küldöttségben jártak Blaha Sándor belügyi államtitkárnál és tiltakoztak a verseny ellen, amelyet az Artista Egyesület csinál, mikor 80 fillérért négyfogós menüt szolgá fel a helyiségeiben. A kávék és vendéglősök szerint ez

tisztelességtelen verseny,

mert az egyesület ezt csak ráfizetéssel teheti. Az első menük a magyarázata a vendéglősök szerint az, hogy így akarnak minél nagyobb tömeget csábítani az egyesület — játékasztalaikhoz. A bel-

ügyi államtitkár meg is ígérte a vizsgálatot és erre követelték a Bucsinszky-Dubovetz-féle ellentüntetést, amelyet kissé megzavart

a Schnell-detektívcsoporthoz megjelenése.

A játékasztalok ellenőrzésével megbízott detektívek éppen ennek a különös ingyenlakomának az alkalmát használták fel, hogy körülnézzenek az Artista Egyesület helyiségeiben. Sorra igazoltatták a játékeremben tartózkodó alkalmazottakat és játékosokat, elvitték a taglistát és most majd megállapítják: vajjon

csak az egyesület igazolt tagjai voltak-e a játékasztalok mellett?

Ez a kártyarazda azonban nem állott meg az Artista Egyesületben. A detektívek elmentek még a Keresztény Nemzeti Klub Petőfi Sándor uca 3. szám alatti helyiségébe, a Józsefudvari Körbe, József körút 46. valamint a Dolgozó Polgárok Körébe is, amely a Wesselényi uca 63. szám alatt található és végül meglátogatták a Film Othont, amelynek az Oktogónon van a helyisége. Megjelölésük

a legnagyobb riadalmat keltette

mindenütt. Hogy voltak-e olyanok az egyes klubokban, akik nem tartok és mégis kártyáztak, azt majd csak a jelen voltak névsorának és a taglistának az összehasonlítása után lehet megállapítani.

„A Bethlen rezsim 600 millió adósságot csinált, Bethlen István fizesse vissza!”

— követelte vasárnap Eckhardt Tibor

Berettyóújfalu, szeptember 17.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap volt a berettyóújfalu kerületben az utolsó agitációs vasárnap, holnaptól kezdve tilos minden négyülés. A pártok ki is használták ezt az utolsó vasárnapot s úgy az egységspárt, mint a független kisgazdapárt több helyen tartott négyülést. Ugyanazok gyűlést hirdettek a nemzeti szocialista Bőszörményi-párt is, de

a horogkeresztes gyűlést részvétlenség miatt nem tartották meg.

Délután félnégy órákor kezdődött Berettyóújfalu a független kisgazdapárt négyülése. Eckhardt Tibor a miniszterelnök multheti berettyóújfalu beszédével polemizált.

— A miniszterelnök — mondotta — a gazdaadóságoiról szólva kijelentette, hogy az adósságokat fizesse

az, aki könnyelműen csinálta. Annakidején a Bethlen-uralom 600 millió pengő adósságot csinált. A miniszterelnök ezerszerint is holycsen jegyezte meg, hogy az adósságokat annak kell fizetnie, aki csinálta, de akkor

először Bethlen István fizesse ki a 600 milliót

s akkor sor kerülhet a kisgazdákra is.

A gyűlésen még Ulain Ferenc, Turhányi Egon, Klein Antal, Láng Lénárd és Dinich Ödön szóltak fel. Ulain Ferenc a magyar parasztot úgy jellemezte, mint akire egyedül épülhet fel az országban az uralom.

Vasárnap délután öt órákor az egységspárt tartott négyülést, melyen a jelölt, Molnár Imrén kívül Lélay Ernő és vitéz Kenyeres János szóltak fel. Az ajánlásokat tegnap nyújtották át a választási biztosnak.

Az egységspárti Molnár Imre 7340, a független kisgazdapárti Szabó Pál 2200 ajánlást szerzett.

— Használati utasítás! A legtöbb esetben hertenként kétszeri fejmosás a kellemes illatú Sulfamir kénshampooonnal, már rövid használat után megszűnteti a fejbőr zsírosságát, korpáztatást és hajhullást.

Remekszabású őszi férfiöltöny, átmeneti felöltő vagy téliakabát rendelésre készült mérték után 40 és 50 P-ért szabótermemben lévő divatszövetekből. „Dívat úriszabóság”, Erzsébet körút 1., I. emelet

— Elárvereztek két készthelyi szállodát. Készthelyről jelenti A Reggel tudósítója: Szombaton elárverezték Készthely két előkelő szállodáját, a Hullamot és a Balatont. A két szálloda bérletje két év óta Kelemen Károly volt, aki azelőtt hosszú időn át a soproni Pannónia-szállóval szerzett magának ismert nevet. Kelemen másfél évi bérrel tartozott a városnak, azonkívül nagyszámú adóhátraléka is volt. A szombati árverésen a bútorok egy részért 1250 pengő folyt be, ezért a város ügyvédje az árverést beszüntette és folytatást október 2-ra tűzte ki, nehogy az értékes holmik elkönyvettyeljenek.

— Pásztoróra közben ellopott a padlásról a 66 éves Jovag pénzt és ruháit. Szarka Mihály 66 éves közlőgáti ellenőr vasárnap éjjel találta beszélt meg Kálló Mária 19 éves leányával. Felmentek a Kárpát uca 26. számú ház padlására és amíg ott tartózkodtak, — elűnt a férfi ruhája. A rendőrség csakhamar kinyomozta a tetteseket: Pista Pál 25 éves napszámost és Lakatos Anna 29 éves eszelőlyányt, akik bevallották, hogy a lopást előre megbeszélték Kálló Máriaival. Előkerült az ellenőr nadrágja is, de hiányzott belőle 65 pengő. A két tolvajt és társnőjüket a rendőrség letartóztatta.

— Vád alá helyezték a Standard Oil Company 17 igazgatóját. Csikágóból jelenti: Csikágó bíróóság eljárást indított a Standard Oil Company 17 mostani és volt igazgatója és vezető tisztviselője ellen, akiket azal vádolnak, hogy bűnös üzelmekkel 6–8 millió dollárral károsították meg a társaság részvényeseit. A vádlottak között van Taylor, a Csikágói Első Nemzeti Bank elnöke.

— Harmadszor gázolt el az autój egy péksegédet. Kispesztén a Bp. 31569. rendszámú gépkocsit elűtötte Harangozó Pál 26 éves süteősegédet. Agrárakódást és külső sérüléseket szenvedett. Beszállították a Szent István kórházba. Harangozó rövid időn belül már harmadszor került gépkocsit kerekei alá. Legutóbb súlyos koponyatörést szenvedett, melyből teljesen kigyógyult.

A Magnezitipar részvénytársaság igazgatósága, felügyelőbizottsága, tisztviselői kara és kőbányái gyárának munkássága mélyesleges fájdalommal jelentik, hogy

Rudas Manó úr

okleveles gépészmérnök,

a vállalat kőbányái gyártelepének fővezető főmérnöke, e hó 16-án 50 éves korában, rövid betegség után váratlanul elhunyt. Temetése hétfőn, szeptember 18-án, délután 4/5 órákor lesz a rákoskeresztúri izraelita temető halottszínházában.

A megboldogult mintaképe volt az főzemevel teljesen egybeforrott műszaki vezetőknek. Fáradságot, energiát nem kímélve dolgozott közel egy negyedszázadon át vállalatunk érdekében, alapos műszaki tudásának legjavát nyújtva mindenkori. Tisztviselőnek megértő főnöke és barátja, munkásainak jószágos, igazságos, segítősre mindig kész vezetője volt.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni. Budapest, 1933 szeptember hó 18-án.

A Rimamurány-Salgó-Tarjáni Vasmű Részv. Társ. igazgatósága, felügyelő-bizottsága, tisztikara és összes alkalmazottai mély fájdalommal jelentik, hogy

Pálmai Andor úr

magy. kir. kormányfőtanácsos,

a vállalat igazgatója

és központi főkönyvelősegének főnöke

folgó évi szeptember hó 13-án rövid szenvedés után elhunyt.

Közel egy fél évszázadon keresztül állott a társulat szolgálatában, amelyben páratlan szorgalom, semmi fáradságot nem ismerő munkakészsége és a vállalattal való teljes egybeforradsága fontos működési kőrt biztosított számára. A vállalat mindenkeri vezetőinek legteljesebb bizalmát élvezte, évtizedeken keresztül pihenés nélkül, jó szívének utolsó dobbanásig nem ismert más kötelességet, más hivatást, mint azt, hogy a vállalat, amelynek olyan onfeloldó munkása volt, feladatát minél tökéletesebben töltsse be. Egész generációkat nevelt fel ebben a szellemben azzal a ragyogó példaadással, amelyet példatlan egyénisége és egész élete munkája szolgáltatott. A vállalat legideálisabb lelki munkatársát és leghevesesebb vezetőmesterét is a tisztviselők pedig a legodaadóbb tanítómesterüket és legjobb barátjukat veszítették el benne.

Földi maradványait végakarátának megfelelően, eszbenben kísértük folgy hó 15-én utolsó útjára. Emléke szívünkbe zárva mindenkoron velünk marad.

Budapest, 1933 szeptember 16.

A porosz új államtanács első ülése után az új államtanácsosok igen érdekes és Magyarországon is a világháborúból ismert csoportja távozik az ünnepségről. Jobbról balra: Trotha admirális, Mackensen tábornagy és Lietzmann generális...

Öngyilkos öccse után ment a halálba Szilassy Irma: apja, anyja, testvére bénultan feküsznek a lakásukon

(A Reggel tudósítójától.) A vasárnapi lapokban rövid hír jelent meg: Szilassy Irma 26 éves magánújszírviselő az István út 20. sz. ház egyik nyerszékemeleti lakásából az uccra vetette magát és rövid szenvedés után meghalt. A kurtai rendőri hír mögött

egy kis család fantasztikusan borzalmas tragédiája

rejthetik. A gondtalan család életét néhány nappal ezelőtt tragikus hír zavarta meg: rövid távirat értesítette a szülőket, hogy László fiúk, aki Pécsen szolgált egyéves önkéntesi évet, öngyilkosságot követett el és meghalt. A család azonnal Pécsre utazott, ahol már a katonai hatóságok megállapították, hogy a fiatal önkéntes miért vált meg az életétől? Búcsúlevelet ugyan nem hagyott hátra, de a közeli barátok elmondták, hogy a legutóbbi hetekben Szilassy életuntságról panaszkodott, mert

títkos menyasszonyával nézeteltérése támadt,

ami miatt megszakadt köztük a levelezés is. A mindig vidám és életkedvtől duzzadó fiatal ember egyre komorabb lett, majd 14-én az iskola egyik tantervében

szolgálati revolverével a szájába lőtt

és néhány perccel belül, még mielőtt orvosi segítség érkezhett volna, elvérzett. Két nappal ezelőtt volt az önkéntes temetése és a kis család: az ősz szülő és a három testvér magukbaroskodtan álltak a friss sírban előtt. A fiatal önkéntes nővérét, Irmát valóságos megbénította acesének halála, a gyűszűtartás alatt többször eldült és felig önkivétel állapotban hajtogatta, hogy

követni fogja testvérét a halálba...

Később látszólag megnyugodott és így érkezett vissza a család szombat reggel az istvánúti lakásba. Egész délelőtt és délután jöttek a részvételgatók. Estefelé Szilassy Irma édesanyja eltávozott a lakásból, hogy bemenjen hivatalába és

néhány perccel később az ucca közvetlen fekküdt összetört tagokkal a leánya.

Irma bezárkózott a szobájába és kis darabka papírra írta fel kéza betűkkel utolsó üzenetét: „Lacikám után költözöm... senki sem oka halálomnak.” A cédula megírása után óvatosan ki-

nyitotta az ablakot és a szomszéd szobában senki sem hallotta, amikor a szerencsétlen leány elkövette az öngyilkosságát. Összeszorított fogakkal, egyetlen síkoly nélkül vetette ki magát az ablakon. Az újabb öngyilkosság megdermesztette a ház lakóit. Rettegve várták a pillanatot,

amikor hazaérkeznek az anya

és értésére kell adni az újabb tragédiát. A teljesen összetört anya apatikusan fogadta az újabb szerencsétlenség híreit, de pár pillanat múlva összeroppant és eszméletlenül vették fel a lakásba.

Halmos Géza, a pesti színházak „Görlopója“, volt miniszteri tanácsos, bankár, „színházi vállalkozó“ az északafrikai Beirutban „ásatásokat végez“, fezbén jár és elvett feleségül egy pesti táncosnőt

(A Reggel tudósítójától.) A pesti színházak világában, az éjszakai kávéházakban és mulatóhelyeken jól ismerik Halmos Géza volt kereskedelmi minisztériumi osztálytanácsos, későbbi bank- és színházi vállalkozó nevét. Halmos Géza, aki öccse Halmos Károlynak, a Párizsban élő üzletembernek a forradalmak lezajlása után nyugdíjaztatta magát a minisztériumban és volt minisztériumi kollégájával, Kollarits József miniszteri osztálytanácsossal együttesen bankvállalatot alapított, amely Kollarits és Társa néven a tőzsdépalota épületében működött. A két miniszteri tanácsos bankja különböző kereskedelmi üzletekkel foglalkozott. Mintán a magyarországi üzletek nem váltották be a cégtönkök reményeit, áttértek a szovjet-orosz piacra, amellyel egy nagy

lőszállítási üzlet

kapsán kerültek először összeköttetésbe. Az üzlet

érzékeny veszteséggel zárult, mire áttértek a lőről a filmre, s

régi orosz némafilmeket importáltak Magyarországra.

Az amerikai filmek fejlettebb technikája mellett azonban ezekkel a filmekkel sem tudtak boldogulni Magyarországon, mire Halmos Géza, akinek régi szerelme volt a színház, — első felesége Honthy Hanna volt, akit még debreceni primadonna korában vett feleségül —

érdekeltséget vállalt a Király Színháznál.

Ettől kezdve a miniszteri tanácsos-bankárból — színházi vállalkozóvá lett Halmos Géza sokkal többet tartózkodott a Király Színház épületében, illőzői és kulisszái mögött, mint a szabadságtéri banküzlet üvegspanyol/atal igazgatói szobájában. Ebben az időben nevezték el a pesti színházvilág-

A mai gazdasági viszonyokhoz mérten az általában ismert legnemesebb izlésű foaltteket, kosztümöket és talattteket lényegesen olcsóbban árúsítjuk — illetve készíttük el megrendelésre a szokott kiváló anyagokból, a köztudatba átmert mesteri szabásban és kidolgozásban

FARKAS FERENCZ
Budapest, IV., Bécsi utca 3.

Azóta ágyban fekszik ő és az egész család. Egyetlen látogatójuk az orvos, aki

injekciókkal tartja bennük az életet.

Vasárnap délután A Reggel munkatársa felkereste a tragikusorsú családot. Ijedtsemű kis cseléd-lány nyitja ki az ajtót és halkan magyarázza, hogy mindenki ágyban fekvő beteg, külön-külön szobában fekszenek. Rámutat egy ajtóra, amely az apa szobájába vezet. Borotváltarcú, idősebb férfi tekint szenttelenül a látogatóra. Űres a nézése, akadozva, minden hangsúly nélkül kezd beszélni.

— Jött a csapás, elvesztettem a fiamat... néhány óra és a leányom is elment...

Nem merem kinyitni a szemet, nem me-rek nézni...

Itt hagyott a fiam... A legszerényebb, a legbecsületesebb fiú volt a világon. Nem tudtam, hogy titkos jegyese volt, sosem beszélt róla. A leányom rajongásig szerette őt...

Idősegen gyűri-tépi a takaróját és könyörtelenül sír.

— Azt sem tudom,

mikor lesz a lányom temetése...

nem tudom, el bírunk-e menni...

És a temető halottasházában ott fekszik árván az öngyilkos Szilassy Irma... Nincs senki, aki intézkedjen... Akiket életében szeretett és akiket elhagyott, megbénultan, földre sújta fekszenek párnáikon.

SOS JECHEGY

Fatüzelés
terén vezet a
„ZEPHIR“
folytonnégő kályha
10 kg fával fűl egy órán
normál szobát 24 át.
Ára 70.— P-től

Tekintse meg mintaraktárunkat!

Hazai szenekre a legideálisabb a
2 aknás
„REKORD“
folytonnégő kályha
Ára 60.— P-től

Leszállítva, felszerelve.
Arlegyeket ingyen küld: HÉBER kályha gyára
Vilmos császár út 39.
(Hálócs. uccs sarkán)

ban Halmos Géza — a színházi görölk iránt tanúsított szenvedélyes érdeklődése miatt —

»Görlopónak.

Halmos Géza hódolgan sütkérezett esténként a színházi díszöség reflektoros napsütésében, igazgatót, támogatót, fedezett. — Így többek között ő fedezte fel Csikós Rózsit is, aki azóta valóban kapott külföldi szerződést is — főpróbák és bemutatókon fogadta az elismeréseket, meghallgatta a kritikákat, előadás után pedig két-három kis göröllal megjelent valamelyik étteremben, vagy Andrássy úti éjjeli kávéházban és szerény szórakozással, rómizással töltötte az idejét. Görlopólav szívesen rómiztek a görölk, mert tudták, hogy szívesen hagy nyerni magától. A királyszínházi szép napoknak az úgynevezett *Nékám-féle kellemetlenség vetett véget*. Akkoriban a lapok is megírták, hogy Nékám Lajos egyetemi tanár bizonyos elszámolási deficienciából kifolyólag *feljelentést tett Halmosék ellen a rendőrségen*. A cégfőnökök akkoriban mindent elkövettek, hogy a feljelentést az egyetemi professzorral visszavonassák és családjuk áldozatkész-ségével valóban sikerült is a kellemetlen ügyet elsimítani.

A későbbi lavinává daradó hógolyó azonban már elindult:

a bank, amelyek amíg sem használt bílságosan a színházi becsapágyaktól fűtött Halmos Géza működése, úgyekelt a Halmossal való kapcsolatokot likvidálni, amivel is inkább, mert Halmos anyagi magánügyei egyre kényelmetlenebbekké váltak számára.

Halmos Géza Teréz körút 44. szám alatt lévő lakásán akkor már egymást érték az árverések,

s a riadt fiatal ember kétségbeesetten futkosott barátokhoz, ismerőshöz, rokonhoz segítségért. Mindenkit bátyjával, a gazdag Halmos Károllyal biztalt, s abban a reményben, hogy gazdag bátyja rendezni fogja öccsének zavaros ügyeit, Budapest ügyvédi kamarának egy tekintélyes része heteken keresztül csak Halmos Géza ügyeiről tárgyalt egymással. Az akkor már Párizsban élő Halmos Károly valóban hazra is jött Budapestre, de az egészből semmi sem lett, Halmos Károly visszautazott Párizsba.

Vasárnap Egerben tanácskoztak bajaikról az ország ügyvédei

Eger, szeptember 17.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) Az ügyvédi kamarák országos értekezletét, amelyen csaknem valamennyi ügyvédi kamara kiküldöttéi, körülbelül száz-an vettek részt, vasárnap tartották meg. A budapesti ügyvédek autobuszon már szombat este ideérkeztek. Petro Kálmán képviselő, az egeri ügyvédi kamara elnöke fogadta őket a lakásán, majd este vacsora volt a kiküldöttek tiszteletére a Korona-szálloda nagytermében. A vacsorán a vendégeket az egeri kamara nevében Petro Kálmán, Eger város nevében Tracik Géza polgármester, az egeri bírák nevében Gábor József törvényszéki elnök üdvözölte. A felszólalásokra Papp József, a Budapesti Ügyvédi Kamara elnöke válaszolt és köszöntö meg a szíves fogadást. A vacsorán megjelentek a különböző hatóságok vezetői, Hedry Lőrinc főispánnal az élükön, Okolicsányi Imre alispán és az egeri érsek képviselőiben Subik Károly kanonok.

Tárgyalás alá került az *Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézet* kérdése, amelyet Nyáry Béla, a kalocsai ügyvédi kamara elnöke referált. Beszédét élénk vita követte, amelyben csaknem valamennyi kamara kiküldöttje résztvett. A közgazdasági reform kérdését dr. Simon Mihály Pál budapesti ügyvéd ismertette. Az értekezlet kívánatosnak tartja, hogy az alsó- és középfokú közgazdasági bíróság mellett az ügyvédi kötelező képviselői törvényileg legyen szabályozva. Foglalkozott az értekezlet a járási ügyészi hivatal rendszeresítésével és közéleti ügyészségek felállításának kérdésével is. Szegő Ferenc, a Budapesti Ügyvédi Kamara titkára, az ügyvédség terheinek könnyítéséről tartott előadást. Boda Ernő budapesti ügyvéd az ügyvédség elvesztett munkatorlátainak pótlására tett javaslatokat az értekezletnek, amelyeket egyhangúlag elfogadtak és amelyeknek az illetékes minisztériumhoz való felterjesztését elhatározták. Az értekezlet vasárnap délután ért véget. Utána a kamarák kiküldöttéi Mátraháza-ra rándultak ki, ahol díszedő volt, amelyen Puky Árpád, Gyöngyösi polgármestere, Csorba Béla, a gyöngyösi járásbíróság elnöke és Kurz Jakab gyöngyösi ügyvéd üdvözölték a vendégeket. A kamarák nevében Gerlóczy Endre, a Budapesti Ügyvédi Kamara ügyésze válaszolt, megköszönve a szíves fogadást, amelyben a kiküldötteket részesítették.

NYUGAT-EURÓPAI EXPORTRA KÉSZÜLT KIVÁLÓ JÓ

VALÓDI „Magyar - Amerikai” BÚTOROK

második sorozata aránytalanul olcsón. — Minden más ár is lezárulhat! Nagy Szikszó V. Lázár uccsa 3, egész kétemeletos áruházban

Erre az időre eskik Halmos Géza eltűnése Budapestről.

Halmos, miután a készülő feljelentéseket azzal az ígérettel állította meg, hogy sógora, Szemere István, pestszentlőrinci földbirtokos rendezni fogja ügyeit, egy szép napon elutazott Budapestről. Párizsból érkeztek tőle levelek a rákövetkező hetekben, ezekben újabb ígérettel kecsegtette a hitelezőket, de párizsi lakásának címét Budapestben senki sem tudta megállapítani. A héten érkezett haza az

északafrikai Beirutból

két pesti táncosnő, akik érdekes újdonságokat hoztak magukkal táncturnéjukról — Halmos Gézáról. Beirutba megerkezve, a két táncosnő az ottani Palace Szállóban akart megszállni, ahol azonban a hotel zsúfoltsága miatt rem tudtak nekik szobát rendelkezésre bocsátani. Mikor a portás meghallotta, hogy a két leány magyarul beszél, odafordult hozzájuk, a következőket mondta:

— A hotelben lakik egy magyar »studós«, aki nagyszabású asztásokat szándékszik végezni a vidéken,

s aki — őszintén szólva, nem fizeti a számláját rendszeresen. Ha a hölgyek megkérnék tőle, hogy a szobáját engedje át önöknek, a hotel szívesen támogatná önöket azzal, hogy a »studós úr« hátralékos számlájának kifizetéséhez nem ragaszkodik.

A két leány kapott az ajánlaton s a portás kíséretében felment a magyar tudós szobájába. A tudós ott ült a szobában, trópusi ruhában, vörvörös fezzel a fején s torokán akadt a szédlem a lejukam, amikor a két pesti leányt meglátta.

Halmos Géza volt.

Hogy Halmos Géza a valóságban mivel foglalkozik Észak-Afrikában, azt a két táncosnőnek nem árulta el. Annyit azonban a lányok megtudtak, hogy odakint megmunkált: elvette feleségül régi idejét, Mattoni Nusi táncosnőt, ugyanazt, aki miatt a híres »Japan-káné«-i görlesítés, amelyről annak idején bő és színes tudósítások születtek volt, lezajlott... »Görlopó« tehát fezen él Beirutban s »asztásokat végez«... Mindenesetre meglepő fordulata egy változatos pályafutásnak...

Tokaji szüret: október 8!

Az eddigi bejelentések szerint húszezernyi vendégsereg készül Tokajba

Tokaj, szeptember 17.

(A Reggel tudósítójától.) Megindultak a Tokajhegyaljai Szüreti Hét nagyszabású előkészületei! Október 8-án kezdődnek a tokaji ünnepségek, amelyek nemcsak az ősz legnagyobb tömegmozgalmának, hanem rendkívüli idegenforgalmi látványosságnak is ígérkeznek.

Tokajban hatalmas, 8-10.000 embert befogadó kiállítási terület építenek,

amelyben nemcsak Tokajhegyalja borvásárát és borkiállítását helyezik el, hanem a kiállítás nyílt színpadán szabadtéri előadásokat is tartanak a külföldi és belső vendégsereg szórakoztatására. Az ötszáztagú rendezőbizottság élén Lázár Miklós, a tokaji kerület képviselője irányítja a szervezés körültekintő, nagy munkáját. A borkiállítás, amit Kállay Miklós földművelésügyi miniszter és Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter nyitnak meg, az elmúlt fél évszázad tokajhegyaljai bortermésének teljes képét adja.

A világhíres magyar borvidék legnevezetesebb bortermelői állítják majd itt ki óboralkát, a Hegyalja legemesebb évjárata aszút, másárait és számorolói borait.

A borvásár pedig lehetővé teszi, hogy a közönség a hatóságilag ellenőrzött hamisítatlan, aranyszínű tokaji borok vásárlásából olcsón szerezzze be téli szükségletét. Az eddigi jelentések szerint

a Tokaji Hét rendezőbizottsága több mint húsz ezer szüreti vendég elszállásolásáról és szórakoztatásáról fog gondoskodni.

Az egész vidék legkitűnőbb főzőasszonyai mutatják majd

CITY KÁVÉHÁZ

SZABADSÁG TÉR ÉS AULICH UCCA SAROK

Minden este

MOCSÁNYI-LAKOS

és kvartettje

tizennégy hangszerezen

Asztalrendelés: 121-06, 276-42

be szátrákban a hegyaljai szakodsművészet remekeit; nyílt tüzhelyen sütik-főzik a legendás hár- és tíz szüreti ételeket, édességeket és csomagokat, amelyeknek híre és íze régi boldog és újjongó hegyaljai költetek idején a fél országot bejárta.

A nyílt színpadon meglevenednek a mult század közepének szüreti táncát, dalát, muzsikáját,

de fővárosi művészek szereplése is rendkívül változatos és élvezetessé teszi a színpadi attrakciókat. A MAV Budapestről négy és az eddigi bejelentések alapján vidékről hat Füléres Gyorsvonatot indít október nyolcadikán Tokajba. Az eddig megállított vidéki vonalak Miskolcra, Ózdra, Debrecenre, Nyiregyhádra, Szolnokra, Szegedre indulnak. Zemplén, Abaúj, Szabolcs és Borsod kisgazdatársadalmi szekerek, lóhát, gyolgszerrel vonul fel a tokaji szüretre! A tokaji szüreti hét utazási lehetőségeiről és minden egyéb kérdésben készséggel ad felvilágosítást a Tokajhegyaljai Szüreti Hét központi irodája, V1., Teréz körút 52.

— Gömböst és Kányát az országgyűlés két házának küldöttsége kísér el Rodostóba és Ankarába. Gömbös miniszterelnök ankarai és szíriai látogatásának programja nagy vonásokban már kialakult. A miniszterelnök október 15. és 20-ka között utazik el Törökországba, ahol nagyszabású ünnepség keretében avatják fel a száműzött II. Rákóczi Ferencnek rodostói házat. Ezt a házat a magyar kormány ötvézer pengős költséggel most restauráltatta és a rodostói ünnepség alkalmával fog szolgálni a török-magyar barátság és testvériség dokumentálására. Szó van arról, hogy a rodostói ünnepségre füléres vonat is indul Budapestről, de mindenesetre elkíséri Gömbös miniszterelnököt és Kánya külügyminisztert az országgyűlés két házának és a társadalmi szervezeteknek küldöttsége, amely ellátogat Ankarába is.

Budapesti Székesfőváros

Gázművel értesítése

a főváros közönségéhez

Értesítjük a nb. fogyasztóközönséget, hogy a gáznyújtás hozzártott többé tén le érdekében az év szeptember 1-ától az alább felsorolt szerelési és átirási díjakat lényegesen mérsékeltek és pedig az 5, 10, 20, 30 és 50 lánig nedvas gázmérőknél, továbbá a 2, 4 és 8 köbméteres száraz gázmérőknél cca 7.—, 10.50 és 17.50 P-s szerelési díjat **egységesen**

öt pengőre szállítottuk le.

A 80, 100 és 200 lánig nedvas gázmérőknél, továbbá a 15 és 30 köbméteres száraz gázmérőknél csak a tényleges munka bérére k számított fel. A gázmérők üzembehelyezési és átirási díját az eddigi 2.10 P-ről

egy pengőre mérsékeltek.

A gáztárhelyek 4.20 pengős, sütők, főzők és vasalók 2.90 pengős szerelési díjat egységesen

egy pengőben állapítottuk meg.

A bérleti gázkészülékek üzembehelyezési és átirási díja az eddigi 2.10 pengő helyett

egy pengő.

Amennyiben a bérleti készülékek átirása vagy üzembehelyezése a gázművel egyidejűleg történik, úgy a bérleti készülékek átirása vagy üzembehelyezése

díjtalan.

Budapest Székesfőváros Gázművel

HYPEROL
BACILLUSOK PUSZTÍTÓJA
HYPEROL
A SZÉNYVÉDELMI KÉSZLET
EGY-EGYENLEK MEGÓVÓJA
HYPEROL

Apapai enciklikák szellemében akarják újjáépíteni Ausztriát

Riasztó hírek terjesztenek Bécsben az osztrák légiók közeli betöréséről

A kormány demarsra készül

Bécs, szeptember 17.

(A Reggel kiküldött tudósítójának telefon-jelentése.) Bécs ucain elhallgult az ünnepi zaj, de a sajtót és a közvéleményt még mindig a történelmi hét eseményei foglalkoztatják. Belső forradalmi lehetőségről már senki sem beszél, Bécs nyugodt. A vidéken is esendő van. De politikai és társadalmi körökben növekvő nyugtalansággal sutognak az új külső veszedelméről.

a Németországba menekült osztrák emigránsok fegyveres megmozdulásáról.

A titokzatos osztrák légiók nevét szárnyra kapta a népképzlet, mindenütt a légiók közeli betöréséről beszélnek s a nemzeti szocialista ügyzők pontos dátumokat terjesztenek szerteszét: október 15-én megindulnak a hadak, 25-30.000 ember, teljes fegyverzetben kelnek át a határon... Ijedt emberek és megrögzött veszősök gyűjtik-fűjűk tovább ezeket a híreket s felelős kormányfőjük egyhangú kijelentése a legvadabb jóslatoknak is elfogadható alapot adnak. A komoly veszedelem bizonyítására leginkább Vaugoin híres beszédét használják. A hadügyminiszter a Soldatenbund ülésén — mint azt A Reggel az elmúlt vasárnapon megírta — igazán váratlanul jelentette ki, hogy a gyilkosok, fegyverek és hazadrúlok betörését az osztrák hadsereg önérejeléből véres tejjel fogja visszaverni... Az osztrák kormány által kiadott Barna Könyv és az osztrák katonai hírszolgálat adatai szerint ugyanis Németországban

az osztrák menekülteket rendszeres katonai csapatokba beosztva, kaszárnyákba és táborokba helyezték el végig az osztrák határon s beosztották közülük az összes osztrák származású S. A.-embereket is.

Röhm vezérkari főnök beszédében az osztrák légiók mint S. A. Nr. 16. alcsoport szerepelnek... A légiók közvetlen irányítását Theo Habicht, Hermann Reschny és Proksch tartják a kezükben s ők gondoskodnak a gazdasági kérdések megoldásáról, az új kormánylista összeállításáról és az osztrák vezérek kiválasztásáról. A csapatmozdulatokról pontos híreket kapni lehetetlenség, de bizonyos, hogy az osztrák légiók létezésé nem tartozik a mesék világába. Dollfuss kancellár a betörés esetére már egyöntűen védelmi garanciát kapott a nagyhatalmaktól, de ez a biztosíték egyelőre keveset ér, mert nem tudja megakadályozni a szállingózó rémhíreket s a határvidék nyugtalanságát. Az is baj, hogy az emigránsok külföldi aktivitása a nemzetközi jog szempontjából teljesen tisztázatlan kérdés s egy váratlan betörés esetén végnélküli diplomáciai viták indulhatnak meg arról, hogy ki is tulajdonképpen a támadó?... Az osztrák diplomácia ezt a jogi kérdést iparkodik most előre rendezni a nagyhatalmaknál s a folyó tárgyalások alapján a közeljövőben

az osztrák kormány diplomáciai úton világszerte magyarázatot kér Németországtól a légiók ügyében.

Mialatt a határokon rohamis csapatok gyülekeznek, Bécsben az állami hivatalokban, minisztériumokban, a politikai klubokban és a Heimwehr főhadiszállásán megindult a lázas munka az alkotmányjogi tervük gyors végrehajtására és az ősi politikai kampány előkészítésére. Ender volt kancellár már elkészítette az alkotmányreform tervezetét s a részletes tárgyalás és a szükséges rendeletek előkészítése csak pár hetet igényel. Az átmeneti szükségrendeletek tervezetét kétségtelenül bizonyítják, hogy

új, parlamenti választásról szó sem lehet többé,

mert az események túlhaladtak ezen a lehetőségen! Ez a tény véglegesen megdőnt minden olyan számítást, amely a hitlerizmus alkotmányos erősödését az elővárad választásoktól remélte. Az alkotmányreformot választás helyett a kormányt támogató összes pártok, csoportok, érdekeltségek, foglalkozási és hatalmi alakulatok közös kiáltványra vezeti be.

Az alkotmányreformot követelő elvi deklaráció kihirdetése az osztrák politikai élet sorsdöntő eseménye lesz!

Dollfuss kancellár szünetnélküli tárgyalásokat folytat az összes nemzeti erők egyesítésére s a Vaterländische Front kereteinek kibővítésére. Ha sikerül a meggyőzés, ha Starhemberg herceg és Winkler helyettes kancellár csapatali egyesülnek, akkor elkerülhetetlen lesz

az osztrák szociáldemokrácia helyzetének

végleges tisztázása!

A Vaterländische Front nem vesz fel szociáldemokrata alakulatokat, de mint foglalkozási csoportokat, máris magához kapcsolni igyekszik a szocialista vezérek hatalmas tömegeit. Az alkotmányreform gerincét képező érdekképviseleti rendszer teljes kiépítése szinte elképzelhetetlen a jelenlegi szakszervezetek feloszlása nélkül s éppen ezért az alkotmányreform kérdésében egyedül a szociáldemokrácia likvidálásának kérdése vezethet súlyos belpolitikai bonyodalmakhoz. Az osztrák kormány katolikus, népi, szociális államot akar teremteni s a bizalmas megbeszélések az új Ausztriát

a modern katolikus állambölelet kísérleti telepének, első gyakorlati formájának deklarálták.

A bécsi hírnepségek sótvitték ezt a hírt az egész világon s a bekövetkezendő eseményeket már előre a katolicizmus világegyetemi védelme alá helyezték... A Rerum Novarum és a Quadragesimo anno szelleme fűti az új rendi állam eszméjét, amely sem a barna ínget, sem a vörös jelvényt, sem a túlzott nacionalizmust, sem a nemzetköziséget nem tudja befogadni.

Ausztriában megindult az Anschluss eleni küzdelem teljesen új alapokra fektetett nagyszabású propagandája.

Az önálló Ausztria védelmezői, a szennvedélyes harc helyett a hűvös megmondolás és számítás adatait közvetítik a tömegekhez. Egyre többen érzik és tudják, hogy a csatlakozás, a védő vámfalak leromolása koldusbotra juttatná Ausztria népességét. A Gleichschaltung nem az osztrák piacot növelné meg, hanem a főlenyes ipari technikával, óriási tőkével és eladási szervezettel dolgozó

Németország belpáciát gazdagítaná hat és félmillió osztrák fogyasztóval!

Igénytelen, éhes német munkástömegek árasztanak el Ausztriát s az egyetemet végzett német munkanélküliek tizezrei helyekednének el a politikai állásokba... A német trösztök és kartekek gyilkos dumping-versenye tönkretenné az osztrák exportot s lehengerezné a védővámok mögött óriás áldozatokkal felépített osztrák ipart.

Ausztria a német zárlat előtt is ötször annyi értékű árut exportált más országokba, mint Németországba és rengeteg kész árut vett át Németországtól, amit maga is elő tudott állítani! A német dumpinget már így sem bírta az osztrák ipar, piacait lemorzsolta a német verseny s kiszorult a német piacról a legnagyobb testvéri barátság idejében is. Ausztria 1928-ban még 100 millió schilling értékű árut szállított Németországba s ez az export fokozatosan esett le 1932-ig 2,5 millió schillingre! Az osztrák ipar tele van német filialékkal, leányvállalatokkal s rengeteg vállalat részvénysége német kézben van. Ha eltűnik a vámbátár, az anyavállalatok egyszerűen ledilítják ezeket a gyárakat s

az osztrák vas- és fémpárt, a bőr-, papír-, grafika- és kémiai iparokat szétrázza és tönkreteszti a változás vihara.

Mindenki tudja már, hogy csatlakozás esetén az iparosodó Ausztriában az élelmiszer ára katasztrofálisan megrögzülne

Ausztria most áll a legnagyobb események előtt.

Az osztrák államreform-kísérlet nem támadó jellegű s nem terrorisztikus s ha a vezető politikások a hadirozott de kulturált politikai eszközök használatát mellett kitartanak, az osztrák újjászülést és végleges európai békére törekvő nagy nemzetek örömmel fogják üdvözölni.

Rövid pár hét alatt eldőlt, hogy ki támadja és ki segíti az osztrák kormányt a belföldi erők és a nagyhatalmak közül: Ausztria útja megvilágosodik...

Rajnliss Ferenc

Minden hölgyet érdekel mi az őszi divat!

Bel- és külföldi divatujdonságaink nagy választékban már raktárunkon vannak és azokat készséggel mutatjuk be.

Selyemosztályunkon: Ottomán, satin-miroir, flamisol stb. stb. divat-selymek.

Gyapjúszövet-osztályunkon: Angorák bouclék stb. stb. ruha-, kosztüm- és angol kabátanyagok.

Bársonyosztályunkon: Francia selyembársonyok, pamutbársonyok, szőrmeutánzatok stb. stb.

Cégünk elismert hírneve biztosított a nagyérdemű hölgyközönségünknek, hogy a legszebb és legjobb minőségeket a legolcsóbb áron szerzheti be.

KATZ, PFEFFER és TÁRSA, V., BÉCSI UCCA 7.

Az új Newyork

Ha azt mondom róla, hogy olyan különleges-ségűnk, mint Bécsnek a Café Central, Berlinnek a Romanisches Café, Párizsának a Café Dom vagy Rómának az Ulpia, akkor még mindig keveset mondtam. Mert a Newyork — az a Newyork. Páratlan, egyedülálló, — unikum! Mert nemcsak a Dom karavánserail jellege, a Romanisches Café szívbánszerüsége, hanem az Ulpia eleganciája, előkelősége s legújában a bécsi Central hűvös, kedélyes irodalmi eszende is megvan benne: Tarján a báról művészsobát csinált. Irószatokkal, boksokkal, páholyokkal, szabad rómizéssel a művészetek szabad lovagiainak és lovagóinek. Egyzóval e világhírű helyek valamennyiének jellegét egyesíti valami osodálatos harmóniában és érdekességben, amellyel, morem állítani, a világ egyetlen híres helyisége sem versenyezhet... Hízen regényt lehetne írni — és milyen regényt, a Newyorkról és vendégeiről. (Nincs kizárva, hogy meg is írjon egyszer.)

Aki belép a tejüti fényességgel kivilágított új Newyorkba, nem ismer reá restaurált külsejére. A híres menyegzőket, amelyeket 39 évvel ezelőtt pingált két nagynevű mester, Eisenhut Ferenc és Magyar-Mannheimer Gusztáv, teljes szépségükben, külön megvilágításban látni, mint a kivilágított Halászbástyát vagy a Citadellát. Óriási, lenyűgöző hatású fényes székesegyház lett a Newyorkból, amely ha eddig, — ezentúl százezrosan látványossága lesz Budapestnek.

A 39 éves Newyorkot az utolsó 13 esztendőben Tarján Vilmos, az újságíró igazgatta. Szenzáció volt az új Newyork megindulása az ő rezimjében. Nemesek legeleginsabb, legjobbkonyhájú vacsorázóhely lett, ahol a legfinomabb porcellánon, a legnehezebb fehéreműmün a legjobb pincérek szolgáltak ki, de egy kicsit piacere, fóruma, klubja, miltngterme, színháza, kirakata és otthona is ennek a legnehezebben eltálalható izlésű metropólisnak. Az utóbbi időben sokan keztek megírni a babérját. Egyre-másra nyíltak az újabb-nál újabb, rikitóbbnál rikitóbb, igérbőbbn igérbőbb helyiségek. A Newyork csak hagyta: a karakterét, a lényegét — a bouquetjét úgysem lehetett utánozni. Maradt az, hogy a többiek — újabbak voltak. Hát most ezt is megcsinálta: a székektől a függönyöktől, a szőnyegektől a konyháig, mindent, az utól ó szögig kicsérlettek. S ezzel rangsorbeli elsőségét vitatni sem lehet többé...

Autósok	Megnyílt VI. ker., Lehel ucca 25. szám alatt a	Autósok
METROPOLE-SERVICE tökéletes karbantartás a legmodernebb gépekkel. Olajcsere Mobilolittal. Kenés Mobilgreaszol		
Autósok	Telefon: 92-3-40	Autósok

HIREK

Heltai Jenő Kis mesés- könyvéből

Az újságíró

A nagy, finom, előkelő és befolyásos újságíró meghalt. Lelkét az angyalok rögtön szárnyukra emelték és a kitünő férfiú nagyon hamar megérkezett a mennyország kapujához. Be akart venni, azonban Szent Péter útját állta.

— Polgári foglalkozása? — kérdezte katonás szigorúsággal.

— Újságíró!

— Megtet! — mondta Péter röviden és becsapta az ajtót.

— Méltóztassék talán a pokolba menni! — tanácsolta az egyik angyal jóindulattal.

— Nekem mindegy! — szólott az újságíró és lement a pokolba.

— Újságíró? — kérdezte a pokol ajtónállója rémülten. — Nincs hely!

— És ő is becsapta az ajtót.

Az újságíró nem esett kétségbe. Megvonult egy lakatlan csillagon és lapot alapított.

Egy hét múlva szabadjegye volt úgy a mennyországba, mint a pokolba.

Birkózók

— Utálom a mesterségemet! — mondta nekem a díjbirkózó. — De mit csináljak, uram? Sokkal erősebb vagyok, semhogy munkával kereshetném meg a kenyeremet.

Hosszú élet

A fiatalember, aki azon fáradozott, hogy hosszúéletű legyen a földön, elment az orvoshoz és tanácsot kért tőle. Az orvos alapos vizsgálódás után így szólt:

— Ne szivarozzon. Ne igyon szeszes italokat. Ne éjszakázzon. Keveset egyen. Húst alig. Óvakodjon a szerelmi kihágásoktól. Húsz évvel tovább fog élni.

A fiatalember meghatottan távozott és hűségesen követte az orvos tanácsát. Nem szivarozott. Nem ivott szeszes italokat. Nem éjszakázott. Keveset evett. Húst alig. Óvakodott a szerelmi kihágásoktól. És már előre örült annak a húsz évről, amellyel életét meghosszabbította sikerült. Félfelv múlva téglá esett a fejére és agyonütötte.

A kis szórakozott

A tudós tanár az országúton andalgott és a denevérek szokatlan és sajátos nemi életéről elmélkedett. Annnyira belemélyedett ebbe a fontos kérdésbe, hogy nem hallotta a feléje közeledő automobil vész pöfögését és túlközelését. Az automobil ilyenformán belegázolt a tudós tanárba, leütötte lábáról, fejét pedig körülbelül ötven méternyi távolságra röpítette a bokrok közé.

Amikor az automobil továbbbogarogott, a tanár

gépiesen fölült, megtapogatta magát és így szólt:
— Ma pokolian szórakozott vagyok. Azt sem tudom, hol a fejem?

A kutyák és a hold

A fekete felhők közül ezüst fényességben bújt ki a keaves holdvilág és mosolyogva nezett le a csöndes földre. De már a következő pillanatban keserves vonítást, haragos ugatást hallott. A tau kutyái, mintha összeesküdtek volna, mind feleje fordították porájukat és teli torokkal ugattak.

— Miért ugattok rám ilyen gyűlölettel? — kérdezte a holdvilág panaszosan. — Hiszen soha sem bántottam egyet is közülük.

Az egyik kutya a legokosabb és legbecsületesebb, megielet mindnyájukért.

— Nezz körül, — mondta a holdvilágnak — ideleln csupa sötétség, piszok, sár és szenny van. Te vagy fölöttünk az egyetlen tiszta, fényes, sugárzó valaki. És még csak meg se ugassunk?

A két sziget

A nagy óceánjáró hajó a két sziget közelében sziklába üdött és rettenetes léket kapott. A hajó mindenestül elsüllyedt, nem maradt meg belőle, csak két matróz: egy öreg, meg egy fiatal. Ezek ketten erős karral úsztak a két sziget felé.

Híres sziget volt ez a kettő. Az egyik az asszonyok szigete volt: nem élt a szigeten más, csak asszony. A másik sziget az embereké volt. Az asszonyok szigete nyájas és mosolygó volt, a paradicsom minden bájával ékes. Az emberek szigete zordon volt és félelmetes, a paron fehér koponyák vicсорították fogukat azokra a boldogtalanokra, akiket rossz sorsuk odavetett.

A két matróz elvált szigetének tartott, az öreg néma megadással úszott az emberek szigete felé. Nem is menekült meg, csak az egyik.

Az, aki az emberek szigetére menekült!

— Nem változik az idő. A Meteorológiai Intézethez érkezett jelentések szerint Lengyelországban és a Balti államokban tovább tart a viharos és csapadékos idő. Az Atlanti-óceán partjain is újabb esedős vette kezdetét. Európa középső részén csendes, jobbra derült idő uralkodik. Hazánkban újból megélelünk az északnyugati szél. Egyes helyeken kisebb esők is hullottak. Az éjjeli lehűlés csak a keleti megyékben volt erős, ahol 5 fokig süllyedt a hőmérséklet, a Dunántúlon azonban 10 fok felett maradt. Budapestén vasárnap délelőtt a hőmérséklet 17 fok Celsius, a tengerszintre átszámított légnyomás 762 milliméter, süllyedő irányzatú. Várható időjárás a következő 24 órára: *Északnyugati szél, változó felhőzet, egyes helyeken esetleg még kisebb záporok. A hőmérséklet nem változik lényegesen.*

— Cirkuszoladás közben a közönség közé esett és súlyosan megszebesült egy artistanő. A városi Nép-aréna vasárnap délutáni előadásán szerencsétlenség történt. Gurubai Istvánné 24 éves artistanő 2 méter magaságban kifeszített kötélen egykereű mutatványokat végzett. Közben elvesztette az egyensúlyát és a közönség sorai közé zuhant, ahol a szerencsétlenség nagy pánikot keltett. Az artistanőt súlyos agyrázkóddal szállították a Szent István-kórházba.

— Letartóztattak egy joghallgatót, aki hónapok óta fosztogatja egy sporttelep öltözőit. A Damjanich ucai Fásor Jég- és sporttelep tulajdonosa, Singer József, néhány nappal ezelőtt bejelentette a főkapitányságon, hogy hónapok óta fosztogatják a telepet: az öltözőkből sportfelszerelések, kesztyűk, tárcák, ékszerek tűnnek el és a tettesnek mindeideig nem akadtak nyomára. A teleptulajdonos meg is mondta, kire gyanakszik. A bejelentés alapján házkutatást tartottak Kelemen Frigyes 21 éves joghallgató lakásán, ahol az ellopott holmi nagyrészt megtalálták. A joghallgató, aki jómódú család tagja és rendezett anyagi viszonyok között él, bevallotta, hogy a lopásokat ő követte el és azzal védekezett, hogy ellenállhatatlan kényszer viszi rá időnként a lopásra. Ki-hallgatása után előzetes letartóztatásba helyezték.

— Lindbergh Leningrádba repül. Stockholm-ból jelenti *A Reggel* tudósítója: A Stockholm Tidningen értesülése szerint Lindbergh ezredes Stockholm-ból Leningrádba repül, ahol a Jeges-tenger partvidékének légi és repülési viszonyairól akar tájékozódni.

Svábhegyi Szanatórium

legdívaltsabb magaslátó gyógyhely. Már napi 18. pengőért tőkletes szanatórium ellátást nyújt. — Mérsékelt week-end és heti pousál árak.

ASTORIA TAVERNA

délután és este

TÁNC

— Súlyos autószerencsétlenség történt vasárnap a Jászberényi úton. A Külsőszécsényi úton egy magánautó, amelyet Kis József sofőr vezetett, vasárnap délelőtt hibás fékezés következtében felborult. A benrülő Lengyel Lajos 44 éves bádogosmestert, aki bordatörést és agyrázkódot szenvedett, életveszélyes állapotban szállították a Rókus-kórházba. Abel József és Ertl József asztalosmestereket, akik csak kisebb sérüléseket szenvedtek, a helyszínen a mentők részeseítették első segélyben.

— Betörték egy malomba, három üzletbe és egy pénzügyi számtanácsoshoz. Vasárnapra virradó éjszaka egész sor betörést követtek el a fővárosban. A Dohány uca 68. számú házban Forgács Hugó férfiúdatárkereskedő üzletében jártak betörők, akik 741 pengő értékű árut vittek el a helyiségből. — A Hunyadi-tér 15. számú házban a raktárhelyiségen át betörők hatoltak be a Keszeméti Sertésházaló és Gőzmalom Rt. iróhadhelyiségébe, megfúrták a pénzeszközöket és magukkal vitték benne talált 300 pengő készpénzt. — Lebovits Ábrahám Rakóczi-út 24. szám alatti szélesüzletének kirkatútát nyitották fel és több botot és egyéb szírműt vittek el. — A Telep uca 6-8. számú házban Kután Pál trafikját fosztották ki ugyanezen az éjjelen. — Vasárnap tett följelentést ismeretlen tettesek ellen Tanyai Zoltán pénzügyi számtanácsos is, akinek Juránitéz lakásáról ruhákat, értéktárgyakat és élelmiszereket vittek magukkal a betörők.

— Még a levegőt is elzárják a lipesek nagy pör tárgyalása alatt. Berlinből jelenti *A Reggel* tudósítója: A hivatalos lap rendelkezést közöl arról, hogy a rendőrség a birodalmi gyűlési épület felgyújtásának pöre alatt milyen intézkedésekkel fogja a rendet biztosítani. Ezen intézkedések sorában a legfontosabb, hogy a repülőgépekkel szemben Lipeze felett teljesen beszűkítik és azt a repülőket, akik a tárgyalás alatt a város felett elhaladnának, szigorú büntetéssel sújtják. A pör fővádlója, Van der Lubbe táviratilag értesítette amszterdami ügyvédjét, Pauwllst, hogy nem kívánja védelmét igénybe venni.

— Holnap érkezik vissza szabadságáról Fabnyl miniszter. Fabnyl kereskedelmi miniszter holnap érkezik vissza szabadságáról. Hivatalának átvétele után általa a miniszter a szén- és kőszénárak, valamint a kenyérszárak felülvizsgálatáról szóló árelenző bizottsági jelentést és ennek alapján megállapítja az új — csökkentett — árakat. Politikai körökben arra számítanak, hogy most már hamarosan a kereskedelmi miniszter elé kerül Jakabffy Károly kormánybiztos jelentése is, amely teljes részleteggel tárgya fel az IBUSZ ügyben lefolytatott vizsgálat eredményét.

— Csepeli lóvásár általános verekedéssel és hat sebesüléssel. Oláh Mihály csepeli lókepe lovat adott el Oláh Ferenc csepeli piaci árusnak. A vásáron összevessztek és mindketten a közösgézházra indultak. Mire odaértek, közel negyvenen csallakoztak hozzájuk. A közösgézháza udvarán Oláh és Oláh összeverekedtek. A verekedés általános lett s a rendőrség riadóköszültséggel volt kénytelen ki-vonulni, így is csak nehezen sikerült a rendet helyreállítani. A mentők hat sebesült kötiktek be, kik közül Martinov Mihályt több százt sebbel a csepeli kórházba szállították.

— Negyedszázados jubileum. Hódmezővásárhelyről jelenti: Soós István polgármester most töltötte be köztisztviselői szolgálatának huszonötödik évét. Jubileuma alkalmából a tisztviselői kar küldöttségileg járult elője és mély tiszteletéről és ragaszkodásáról biztósította.

— Halálózás. Özv. rugany Panka Gáborna életének hetvenharminck évesen Rovinén elhunyt. A meghodogultban Panka Károly dr. országgyűlési képviselővezető édesanyját vesztelte el. — Csóró Gáspár író és hírlapíró lelélt üdvéért holnap, kedden reggel 10 órakor szent misét mondának a Szent Domonkos atyák Thököly úton lévő templomában.

— Remek sirkertést készít Stadler Mihály, VI., Teréz körút 33.

— Több mint 30.000 darab *Zaphir-kályha van már forgalomban! Miért ez az új divat? Kétkedőleg? Olvassa el a Haber Sándor új kályha-és tüzhelyezárának legjobb árjegyséket, megtudja az okát. Inygon és bérmentve küldi az eladási miniszterektől, Vilmos császár út 20. hol a két kályha 30 kór, mely hazai szenekre ideális folytonosság kályha is megköszinhető.

ZALOGJEGYEIN

levő tárgyakat azonnal kiváltom és MAGAS FIZETÉSSEL mellett értékesítheti. ARANY, ÉKSZER BEVÁLTÓ

GLÜCK BÉLA VII., Erzsébet körút 32. szám.

A szép bútor otthonossá teszi lakását

Rekamfók, fotelok, székek és nippátorokból a legnagyobb raktárt és választékot találja

Magyar Bőrszékkipárnák

Budapest, V., Mészáros uca 4. Tel. 31-0-56

Javítunk, festünk, átalakítunk

Kellemes és jóleső érzés egy Kulcsár és Huppert által vegyileg tisztított és tökéletesen vasalt öltönyt viselni

Örház

Irta:
Juhász Gyula

A szőke reggelben ragyog,
Nevetve jelzi: itt vagyok!

Az éjtől nedves még fala,
Csengője csengi: trallala.

Küszöbén dímos kis cseléd
Mezítláb áll s nem néz feléd.

Szemében is még nedves éj,
Es semmi, semmi szenvedély.

A föld mögötte barna, dús,
Az égen víg szalonka hűz.

Az örház nem vár, nem siet,
Nem állomása senkinek.

Harangja berreg: menjetek,
Epedjétek csak, emberekl!

Vár Várad, Pest, induljatok,
Vár Párizs és Abadszálók...

En maradtok a homokos
Es alszom és nem álmodom.

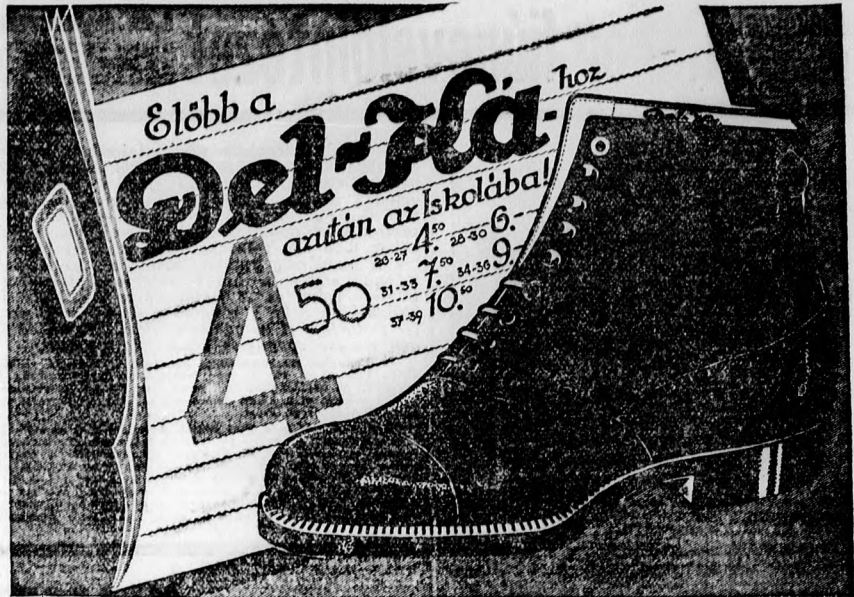
— Üdvözlét Szatmár, Ugocsa, Bereg vármegyéknek. Az egyesített Szatmár Ugocsa, Bereg vármegyék közgyűlése Streicher Sándor alispán indítványára felirt a kormányhoz a panamák gyorsított megtörzése érdekében. A vármegyey közgyűlés új, törvényes intézkedéseket kér a panamák erősebb, gyorsabb kivizsgálása és ítéletek sürgetéséhez a tárgyakban. A felirat hivatalos, száraz és egyszerű s megis a csodálkozó, megrendült ország jelke él benne. A hivatalos kivizsgálás útvesztőjét tévedt régi panamák és visszatekintések felsorolásával hasabokat lehetne megtölteni. A nota réges-régen ugyanazt a panama kiderül, a lapok riadót fújnak, a közvéleményt előlnti az undor s aztán süket esőnd borul az ügyre, mert sbe kell vární a pártatlan vizsgálát eredményre. Az eredmény évekig késik s új panamák kirobbanása a régiéket a jövőkére feledebe löki. Az ártatlanul gyanúsítottak évekig hordozzák roskadt vállalkon a vádat s az igazí büntösk a markukba nevetnek. Lehet, hogy az áldott békevilágban jó oldala is volt ennek a rendszernak, de ma hadiállapot van a közérkölség frontján s ez az igazságügyi esigalassúság az el-tussolási szándék lappangó vádjával mérgezi év-rol-évre a tömegek gondolat- és érzelmvilágát. Nincs jószándékú ember, aki ne időzölné örömmel Szatmár vármegye bőles feliratát és nincs tisztoságos polgár, aki ne csodálkoznék, hogy miért nem lehet megvalósítani azt, amit mindenki akar...

— Előltnt egy hivatalnok és egy gimnazistalány. Két fiatal leány eltűnését jelentették be vasárnap a főkapitányra. Az egyik Molnár Irén székeséghérvári 17 éves gimnazista, aki néhány nappal ezelőtt születt lakásáról azzal távozott el, hogy iskolába megy, de többet nem mutatkozott. Barátnőjének azt mondta, hogy Pestre utazik, de pesti rokonainál sem jelentkezett és ezért születt a rendőrséghez fordultak felkutatása céljából. Ugyanek ponteken tánt el édesanyjának Fűrészneca 61. szám alatti lakásáról Parina Palma 22 éves hivatalnoknő is. A főkapitányt mindekt eltűnése ügyében nyomozást indított.

— Megválasztották a székesfehérvári Kereskedelmi Csarnok új elnökéget. Székesfehérvárról Jeleni A Reggel tudósítja: A Kereskedelmi Csarnok Weisz Miksa 15 éves át volt elnök lemondása következtében megválasztott elnöki tisztségére erős választást harr után Neuhäuser Imre ügyvédet, alelnökül pedig Freud Manó takarékpénztári igazgatót választották meg.

— A pesti közönség kedvelt vacsorázóhelye a Lánchíd-kávéház (budaí hídfőnél). Borralvaló nincs, csak a jól bevált szalatkérendés.

— Felvilágosítás rádló ügyében. A 6+1 lámpás 7000-os Orion-rádlókészülék a legnagyobb igényeket is kielégítő luxus eszterterodina. E készülékben 7 hangolt kör van, melyek E-sand-Pass csoportot alkotnak. Ez a nagy hangolt köröndm biztosítja a szuperrelax együtit a ma megkívánt legnagyobb selektivitást. Egyszerű kezelés, szakonykével akusztikailag teljesen megoldott felépítés s zens barátainak külön élvezetet jelent.

Budapest, VII, Rákóczi út 6, VII, Erzsébet körút 28.
Fiókok: Cegléd, Debrecen, Esztergom, Győr, Hódmezővásárhely, Kaposvár, Kecskemét, Miskolc, Nagykőrös, Pécs, Szeged, Székesfehérvár, Szombathely, Újpest.

— Október 21-én újiból elnapolják a képviselőházat. A képviselőház nyári szünete október 21-én fejeződik be. Az első ülésen három törvényjavaslatot nyújt be a kormány: 1. a nyugdíjtörvényjavaslatot; 2. az úttörvényjavaslatot; 3. a közepfokú közigazgatási bíráskodásról szóló javaslatot. Még ugyanazon a napon egy-két hétre újiból elnapolják a képviselőházat, mégpedig azzal az indoklással, hogy egyfelől meg kell vární, amíg Gömbös miniszterelnök és Kánya külügyminiszter hazaérkezik Ankarából és Szófiából, másfelől idót kell adni a parlamenti bizottságoknak a benyújtott törvényjavaslatok letérővizsgálására. Az első javaslat, amely a Ház napirendjére kerül, mindenesetre a nyugdíjtörvényjavaslat lesz.

— Meghalt Zondék berlini sebészprofesszor. Berlinből Jeleni A Reggel tudósítja: Zondék Miksa egyetemi tanár, a világszerte ismert német sebész, 66 éves korában berlini lakásán tüdőgyulladás következtében elhunyt. A csont- és vesesebészet terca nagy alkotóakkal gazdagította az orvostudományt és kitűnő érdeklődést mutatott a balesetbiztosítás kérdései iránt.

— Letartóztattak két furdóalkalmazottat, akik fosztogatták a Hungaria-furdó kabinját. A Hungaria-furdó látogatói egymásután tettek panaszt a rendőrségen, hogy értéktárgyaik tűntek el a kabinjukból. Ezekhez a helyiségekhez a vendégek kívül csak a kabinfelügyelőnek van kulcsa. A főkapitány: Simon detektív-csoportja nyomozott a tolvajok után és vasárnap Szóka József detektívnek sikerült elfogni a tetteseket, két furdóalkalmazottat, a 21 éves Steiner Sándor és a 19 éves Láng Ferenc személyében. Házkutatást tartottak a lakásukon, ahol több értéktárgyat és zálogcédlulát találtak, mire a tolvajok bevallották, hogy az összes lopásokat ők követik el. Steiner volt az, aki elcsente a kabinfelügyelő kulcsát, bement a helyiségekbe és kifosztotta a vendégek ruháit, míg Láng volt a főlegelő őrszemé. Azt is elmondták, hogy a pénz nagyrészt mozira és éjszakai mulatózásokra költötték, nagyon szerettek lokálkba jární. Láng Ferenc apját egyébként tegnap tartóztatták le, mert kiderült, hogy társaival együtt húszszer pengő értékű gépkocsit lopott el egy év alatt a Selliek-Nicholson gyár telepéről.

— Házasság. Bardóti Huszár Aladár, Budapest székesfehérváros főpolgármestere és felesége, szilasi és pilli Szilassy Mária örömmel tudatják, hogy Veronika leányuk és bizáki Puky Pál dr. műtőorvos, bizáki Puky Endre, a m. kir. közigazgatási bíróság elnöke és felesége, lánczi Láncey Gizella fia és hó 25-én délben a Kálvin-téri református templomban tartják esküvőjüket. — Hoffer Matyika (Budapest) és dr. vitéz Kóteles József orvos-fogorvos (Nyíregyháza) és hó 21-én tartják esküvőjüket a budapesti Szent Imre herceg-útí plébániatemplomban. — Kálmáner Izidor (Szerencs) vasárnap délután tartotta esküvőjét Reinitz Helénkével (Damak, u. p. Hangács).

— Ha betegség gyöttri, arra legyen gondja, Igmándival emésztését mindig rendszerintartsa!

— Az értáraság közkedvelt szórakozóhelye a Hungaria Nagyszálló önönnan Állakított Pálmarkertje. Otóndm uszóna táncoló. Este Magyarí Imre zenekarával musicál.

— Melaj olivóval a francia Riviera olajbogyójának első születtés, kellemesen fűszeres és aromás. Salátához, majonónához és olajkórához kiválóan alkalmas.

— Éjjel a Bálvány uccában le akartak szúrni egy hivatalnokot. Mass István 26 éves magántisztviselő vasárnap éjszaka ijedten futott a Vilmos császár út és Arany János ucca sarkán posztoló rendőrözhöz: Védjen meg, le akarnak szúrni! A rendőr elindult a fiatal tisztviselővel a Bálvány ucca felé, ahol Mass szerint egy ember késsel a kezében leselkedett rá. A Bálvány uccában észre is vetek egy napszámoskülsőjű férfit, aki a rendőr közeledtére futásnak erőt és elbűt a Basilák környező bokrok közé. Amikor a rendőr megtalálta, kiderült, hogy teljesen részeg és semmire sem emlékszik. Bekísérték az őrszobára, a hivatalnok pedig nyugodtan folytatta éjszakai sétáját.

— Ausztriában szászítzacczerral csökkent a munkanélküliség száma. Bécsből Jeleni A Reggel tudósítja: Hivatalos megállapítás szerint Ausztria területén augusztus végén 291.000 volt a munkanélküliség száma. Miután ez a szám ez év februárjában 401.000-t tett ki, a munkanélküliség száma az utolsó félében szászítzacczerral csökkent Ausztriában.

— A Magyar Ifjú Demokraták Ferencczere Szervezete ma este nyolc órákor (Ferenc körút 23. Csarvákváros különterem) évadnyitó pártversenyt rendez, melyen a szerkesztő elnöke, Dénes József programot ad.

ALATUNK A POKOL!

Az izgalom, szerelem, humor filmje

Nagyobb, mint az Égi titánok!

AL14

A főszerepben: Walter Huston, Robert Montgomery, Madge Evans, Jimmy Durante
Premier kénden!
Metro-Goldwyn-Mayer Film

Balla Licivel

A premier szereposztásban!

minden este 1/2 órákor és vasárnap délután 4 órákor

Utolsó előadás **Tessék beszállni!**
Royal Orfeum

Bentlakóknak és bejáróknak

Gábor fiúnevelőintézet

Leányoknak teljesen elkülönített osztály külön emeleten VI. Munkácsy u 21. T.: 29-0-00

Szívesen látjuk a Tokajhegyaljai Szüreti Hétre, október 8-ra Tokajban!

— Taxin megszokott három éjszakai verekedő a biciklis rendőr elől. Vasárnap hajnalban a rákosfalvai Zsivora uccába hívták ki a mentőket. Pópolov Márton 28 éves kertész szurkálta össze három ember és Popolov meg is nevezte a tetteseket: *Suba Pál és Szajkovits János kertészeket és Szalay János fogtechnikust, akikkel az éjszaka együtt mulatott. Egy biciklis rendőr csakhamar rá is akadt a három emberre, akik egy kültekli kocsmában mulattak. A rendőr elindult velük a főkapitányság felé, útközben azonban a három férfi azt kérte, hogy a hosszú utat saját költségükön taxin tihessék meg. Be is szálltak a 939 B. I. számú taxiba, amelynek sofőrje Hegedűs György néven igazolta magát. A rendőr biciklin követte a taxit és utasította a sofőrt, hogy lassan haladjon. A Stefánia úton az autó egyszerre nagy sebességgel kezdett ségüldálni és hamarosan elűnt a hasztalanul kiálló rendőr szemei elől. A rendőr jelentette az esetet a főkapitányságon, ahol megállapították, hogy a sofőr hamis nevet mondott be: nem Hegedűsnek, hanem Berta Antalnak hívják. Megindították a nyomozást a sofőr és a három fiatal ember kézrekerítésére.*

— A házfelügyelők az új lakbérabálya-rendelet sürgős életbe lépését kívánják. Vasárnap többszáz tag részvételével közgyűlést tartott a Házfelügyelő Nemzeti és Gazdasági Egyesülete. Vitéz Mészáros Ferenc elnök megnyitóbeszéde után *Sztróvitcs Károly és Altmann Lőrinc* ismertették a házfelügyelők érdekeit. Elmondották, hogy a régi, sérelmes szabályrendeletet, amely a házmesterdíjak egyharmad részét a segédházfelügyelők részére biztosítja, hatályon kívül helyezte ugyan a belügyminiszter és utasította a törvényhatóságok új szabályrendelet alkotására, *de ez eddig még nem lépett életbe.* A szónokok szerint a segédházmesternek szinte paszkodniuk a házfelügyelők fölött, mert tudják, hogy hat hónapi felmondás jár nekik, amely idő alatt ha nem is dolgoznak rendszeresen, fizetni kell őket. Ezután *Tabdy Tibor* képviselő beszélt: — Tudom, — mondotta — hogy sok sérelem van a rendeleteben, amelyeknek sürgősen változtatni kell. *Ha a főváros nem hajlandó a maga jószándékától inktékedni, a kormányunk módjában fog állni, hogy hatalmi szíval ráparancsoljon! Ucsly Béla* felszólalása után memorandumot intéztek a miniszterelnökhez, amelyben az új szabályrendelet sürgős életbe lépését kérik.

— Egyhangú biztatás Monokon. Monokról írják A Reggelen: Monok közeg választójogáról. G a s z i o n y l i s t a v n f i z s o l g a b r i e l n ö k e s e m e l l e t t a k ö z s e g b i r a j a n a k e v e l a n g e l o g s u l o János választották meg, aki már 1924. óta viseli tisztességét. Sulo János 1927-ben mint Kossuth Labos szülőfalujának bírája résztvett a newyorki Kossuth-szobor leleplezésén.

— Week-end a Margitszigeten: szombat délutántól hétfő reggelig teljes ellátás fürdővel együtt egy személynek P 20,—, két személynek P 35,—. Egygyás szobák már napi P 3.50-től, kétágyasak P 5,—-10l.

— Pythia: Ferenc József rakátpár. I. Tel. 89-20.
— Legjobb reklám — a jó ár, legjobb üzletszerző a megelégedett vevő. Az Orion 1929-es luxuráló pár hat alatt olyan nagy vásárlókörzést hozott az egyelőre M o r v a t i e g h e z, hogy a készletek már fogytán vannak. Önök is van ismerősök, akiknek Orion 1929-es rádiója van, kérdezze meg véleményét és vegyen Ön is. Morva Rádiószakközvetítő, VII., Erzsébet körút 40. Tel. 343-64.

— Nyolc horogkeresztes fiatalembert letartóztattak Békéscsabán. Békéscsabáról jelenti A Reggel tudósítója: Az elmúlt éjszaka betörtök az ortodox főrabbi lakásának, valamint más zsidó vallású polgárok házáinak ablakait és több helyen záptojásokat dobáltak be a szobákba. Ugyanekkor több ház falát horogkeresztesekkel füstölték be. A rendőrség razziait tartott a Kollár-közműben, amely a horogkeresztes fiatalemberek találkozóhelye és 28 fiatalembert előállított. Kihallgatásuk után a rendőrség nyolc horogkeresztes fiatalembert magánosok elleni erőszak és idegen vagyon rongálása miatt letartóztalt.

— Felhívjuk nh. olvasóink figyelmét a Rubusnál Központ (VII., Rákóczi út 70. II. em.) nál számunkban megjelent hirdetésére. E szolgáltatásról közismert egy divatos szövetmaradék-közből mérték után készít remekszabású öltönyt, átmérettel vagy tükörcabott 40 és 50 P-ért.

A Fiat Bailla és a Fiat Ardita. A torinói Fiat az »508« B a-111 l a- típusnál sikerrel folytatta a négyhengerű motorrendszerek fejlesztését. A Fiat gyár megvontatta a nagyobb, 2 liter hengerrátartalmú »518« Ardita-motort azoknak, akik nem elégednek meg a 2 vagy 4 üléssel kocsival. A 4—5 üléssel »C«, 6—7 üléssel »L« és 4 üléssel »S« sportkivitelű Ardita már Budapestre megjelentek. Lényegesen olcsóbbak, üzemben is sokkal kevesebbek, mint az eddigi 2.5 literes Fiat-kocsik.

ANDRÁSSY ÚTI SZÍNHÁZ
PÉNTEKEN NAGY PREMIER!
PALÁSTHY IRÉN
világsikerrel után először lép fel a
Pérez beszél
címmű vídám, látványos, énekes, táncos pesti életképben (35 kép)
Szenzációk sorozata! Pazar kiállítás!
Új, mérsékelt helyárak!

— Hétnapos társas hajótúráz az Al-Dunára, a Kazán-szoroshoz és Vaskaput. A MFTR »Erzsébet királyné« természetjárásával e hó 25-ától 31-ig tartó, első részvételi díjjal külön hajóút indít az Al-Dunára. Részvételi díj 60—110 P elszállásolás és ellátás szerint.

KERESZTREJTVÉNY

Rovatvezető: Kende Hilda

X. ? ? ?

Versenyrejtvényeink mindegyikében egy-egy világhíresség életének tíz fontos adatát találja a megfejtő. Feladat: I. A rejtvény megfejtése. II.

Megjelölni, melyik tíz meghatározás képezi az adatokat. III. Ki az, akire az adatok vonatkoznak? Teljes megfejtés 30 pontot eredményez. Minden betűhiba, vagy egyéb hiány a fejtésben egy pontvesztésé.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13			14			15		16			
17			18			19					
20			21			22		23		24	
25	26					27		28			
29			30			31		32			
33			34			35		36			
38			39			40		41			42
43			44			45		46			47
48			49			50		51			52
53	54					55		56			57
58						59		60			61
62			63			64				65	
66			67			68		69			70
71						72					73

- 11 Ségel — francián.
- 12 Kárpáti.
- 13 Anonim művelő.
- 14 Anny uja van, mint az embernek. (Névelővel.)
- 15 Vitéz.
- 16 Vitézben tartják.
- 17 Személyes név.
- 18 Német város az Elm mellett.
- 19 Olasz név.
- 20 Várat kő. (Ék. felet.)
- 21 Az istenek orvosa, Apolló és Zeusz legy mellékeve.
- 22 150 római számmal.
- 23 Ige első személyben. (Ford.)
- 24 Angol név.
- 25 Értelme szerinti.
- 26 Svéd kanton.
- 27 Taxi — mássalhangzó.
- 28 Kérdő név.

Az ábrát olvasható betűkkel kitöltve, a tíz adatot az ábrában színes íróval alábúvra, és a lapból kivágva kell beküldeni. Cím: „A Reggel” szerkesztésére. A betűkre feltűnően: „Rejtvenyposta” irandó. Beküldési határidő csütörtök este!

150 ERTEKES JUTALOM!!!!

4 lámpás rádió, elsőrendű gramofon, márkás porcellánkészletek, ruhák és felöltök mérték után, remek dísz tárgyak, kintinő, értékes könyvek, asztalterítők, fényképezők, stb., stb.

VIII. ??? megfejtése. I. Parasztok, 10. Utas, 10. Ungarok történet, 17. Schöner, 18. A párbaj, 19. Kili, 20. Neo, 21. Eat, 24. K. 25. Ek, 26. Lame canal, 28. Oba-Abu, 30. Narr, 32. Hely, 33. Haid, 35. A kakuk, 37. Atn, 38. Da, 39. Ister, 41. Muna, 42. She, 43. J. Z. (János Zsigmond), 44. Zur, 48. Nota, 50. Ent, 52. A straly, 53. Eli, 57. Wo, 58. A Makó, 59. Campagne, 62. Nov, 63. Bl, 65. Taps, 66. Oil, 68. Tor, 70. Sok, 72. Estély, 74. Ka, 75. Itatos, 87. Ua au, 79. Eo, 80. Orvos, 81. Krim, 82. Garn.

I. Parasztok, II. Unalmas történet, III. A párbaj, IV. A straly, V. Orvos, VI. Krim, VII. Puskin-díj, VIII. Alkonyatkor, IX. Badenweiler, X. A steppe, Csehov.

Rejtvenyposta. Kérdezt pontszámok a VIII. rejtveny után: A. E. 235, Z. Máty, 235 (előzetes), A. G. E. Már, 236. — Rosenfeld: 230. — Ifj. Cs. István: 232. — M. Mihály: 236. — A. Lajos: 239 (hála köszönet az elismerésért). — K. B. Talya: 240 (díszes írt szöveg közzététel). — B. Gy. Domokos: 240 (díszes írt szöveg közzététel). — Sz. R. Agnes: Olyan rendes volt, hogy nem is képezték volna ilyen okot. Javaslát kívánunk. Minden rendben van. — V. Ernő: A köszönetet mi köszönjük, és gratulálunk az eredményhez: 238. — Papp L.: Valamennyiüknek 235 van. — W. D. Pécs: Minden rendben: 234 van. — Gy. N. S.: Esety nyeregre kos, tessék tovább is bátran küldeni, 234. Dícsértés hálaosan köszönjük az eredményhez: nagy köszönettel teljes ezredésem adhatjuk vissza, mert: 240. Maximális nagyon kevés, tehát ösztönöz gratulálunk. — Sz. Tivadar: Szépek, hogy ki volt a sárkány és állatok, hogy nem kell bennük csalódni. Hála köszönet az elismerésért. Minden rendben, 238.

Fejtő neve: . . . . . Címe: . . . . .
Kiráól szól a rejtvény? . . . . .

- Itt levágandó!
- VIZSZINTES SOROK:
- 1 Nemes sebesztand.
  - 2 Felpó Elő-Indában.
  - 3 A Nemzeti Tanács elnöke volt.
  - 4 Költői műfaj.
  - 5 Álkalmazkodni — képtelenen.
  - 6 Vég más nyelven.
  - 7 Igekötő.
  - 8 Híres zongoragyakorlatok trója.
  - 9 Ismert publicista monogramja.
  - 10 Megszólítás. (Névelővel.)
  - 11 Amerikai madár.
  - 12 Szőlősgépját inaszercep végszava.
  - 13 Magyar szobrász. (Ford.)
  - 14 Szó a sifalatti beszéde-ből.
  - 15 Középs Sopron megyében.
  - 16 Sebet ejző ige.
  - 17 Ki könyvet, ki pénzt.
  - 18 Elhanyag szaboltoni rezes művészek egy alakja.
  - 19 Időhatározó kérdés.
  - 20 Menni — anouul. (Ford.)
  - 21 A Tisza melléklépfője.
  - 22 Elhanyag magyar festőművész monogramja.
  - 23 Lélek — francián. (Ford.)
  - 24 Szin lehet ilyen.
  - 25 Anonim.
  - 26 Erdély fejedelm, szabadsághős monogramja.
  - 27 Némét költész.
  - 28 Gazdasági eszköz.
  - 29 Hősi életrajz.
  - 30 Kelmefajta.
  - 31 Nagyközösg Hercegen. (Ford.)
  - 32 Ház része.
  - 33 Iradját. (Ford.)
  - 34 Barát nevek.
  - 35 151 római számmal.
  - 36 Kínai mérték.
  - 37 Mitológiai alak.
  - 38 Enni — angolul.
  - 39 Ismert postakész.
  - 40 Zamat — szinonimja.
  - 41 Görög eredetű költői műfaj.
  - 42 Óra is szokott.
  - 43 Nemet.
  - 44 Bibliái alak.
  - 45 Hubay Jenő műve.
  - 46 Papp igeje.
  - 47 1050 római számmal.
  - 48 Az újjáélt épület puzstulnak.
  - 49 Nátrium vegyülete.
  - 50 Láztól ige második személyben.
  - 51 Némét személyes név.
  - 52 Sparagel.
  - 53 Valami nagyon finomra mondja az ember. (Két sz.)
  - 54 Az 56. versz, 4. és 8. betűje.
  - 55 12 ember, sok mindent.
  - 56 Nő.
  - 57 Kar — más nyelven. (Ford.)
  - 58 Énekek száma rendszeren több a bevaltoitván.
  - 59 Kőr vegyülete.
  - 60 Kőr vegyülete.
  - 61 Francia személyes név. (Pont.)
  - 62 Magyar költő.
  - 63 Egyszerűen csak.
  - 64 Kévtárs ige.
  - 65 Görög betű.
  - 66 Görög betű.
  - 67 Stráckelen dologra, az ember kómar.

Reggeli levél

Mondja kedves A Reggel

mi a rigmus ma reggel?

— Hépa, retek, moggyoró, ritkán ritkán jókor reggel a rigó! Különösen azóta, amióta akkora vetélylársat kapott mint az arany-pamutuhajú, nagyszempillás szemű, kétkeltékintettű és fülemilehangú Gilta-pacsirta, született Fröhlich Gusztávné, jelenleg minden este 9 és 10 között gróf Dubarry Guillaume felesége. (Hogy kilenc előtt egy felőrány másoda, arról jobb lesz hallgatni, mert olvasóink serdülő gyermekei is olvassák a lapot, de hogy tíz után mi A. G. közjogi pozíciója a színpadon, azt már elmondhatjuk: XV. Lajos király öfelsége »trónjához és szívéhez legközelebb álló valaki...«

— Óhhalala!

— Egen bezony! Nem úgy van az a poraitól éppen élemedő Fővárosi Operettszínháznál, mint holmi szegény háznál, nézze meg az ember, rugja meg a kakas, csipje meg a kányát! A két édes-bubánatos komponista (mert a szövegéről inkább ne beszéljünk) a két »M.«, Millöcker és Mackeben (utóbbi azzal is dicsekedhetik, hogy egy nagy harmadik »M.«-et, Molnár Ferencet is zenésítette már), akkora megtisztelésben részesül legnagyobb operettszínházunk részéről, hogy anyait, apait, sőt oldalági rokonokat is mozgósítottak a siker érdekében, — amint ezt a főpróba a színház derek pénzemberének mámortól vonagló páholynéperől volt szerencsénk konstatálni. Ugy is kell, derek dolog. Az igazi pénzember ne csak pénzt, lelkesedést is szállítson a vállalkozásnak, mindent elsőprő ujjongást és tombolást, őrvongást és lángolást, ámulást és bámulást, sőt kábulást és ájulást! Megnyugtattuk a mosolygó olvasót: ez ábrándos kiakkra semmi szükség nem vala, — Alpár Gilta, a bámulatosan bájjalan szöveg énekes Dubarry grófnője, megtette a magáét és megnyerte a csaltát az akadályok egyébként ádáz túleréje ellen is. Nem volt ember a nézőtérben, aki ne a tüneményeshangú színész nő diadalaként könyvelte volna el a valóban ünnepi estét, — amelyet végéreményben egy kicsit a NSDAP-nek köszönhetünk, heil érte, heil, heil, heil! E bevezetéstől pedig — ezzel kellett volna kezdenem — arra méltóztatnak következtetni, hogy hivatalosan is, hivatalosan és ünnepelesen, de facto és végérvényesen megkezdődött a szezon! Itt van, megindult a meg sem áll júniusig: Istenke segítse őket, a mi szép, elegáns, tehetséges, világhírű színházaink, segítse őket pénzzel, közönséggel, sikerrel!

— Huj, huj, hajrá, éljen, vívat, hogy volt! — Ezek után pedig folytatnom mai mondókámat, mint a vízolyás. Góth Sándor rendezte a darabot vígszínházi tisztelet, gót-stílusban és vérbelti színészi szeretettel. Hítvese, Gé Kertész Ella, Efff Alpár Gilta mellett is egyik főerőssége az áldozatkész előadásnak: vörösen tartott komiko-karakterisztikó magánjelenete a francia könyve inycsiklandó fogása: a fehérhűsű, vöröshéjú langouste Madame Labille minden inycsiklést kielégítő osztrigatelenp. Rögtön utána azonban van szerencsénk a tárgy igazságának megfelelően megállapítani, hogy csattanó sikere van Tabódy Klára szubrett ömüvészségének, akinek színházi pedigéjéhez e napig egyrészt az tartozott, hogy Turay Ida vígogekstája — másrészt, hogy pályafutása alatt már lázba hozta Baját is. E naptól kezdve azonban e két adat némi változást szenved. Ezentul — no, hadd tréfáljunk egy kicsit — Turay Idát fogják a Tabódy Klári néjének nevezni s a bajai lázat is átértékelhetjük nyugodtan — budapesti hőemelkedésnek. A kis

művésznő olyan élénk, mint a gyilk, olyan ügyes, mint egy cirkszkissasszony és olyan szemfényvesztő, mint egy Jackson-görli; egyelőre ennyi, ennyi rengeteget, határozott teltségünk jeléül.

— No, bravó. Es milyen az új bonviván, Bánt úr — a Bántból?

— Ó, engedelmeikkel, ő még nincs soron. Előbb Kertész Dezsőé, kedves, rokonszenves főbonvivánunké a szó, aki nemcsak rokokó-rüsseiben és feltűnést keltő, pürossarkú, lakcszkarpenjében nyeri el az elegancia Davis-serleget, de játékának lelki habitusában is. (Igazán örülhetünk, hogy a nagy bonviván-ségben ilyen tip-top-gentlemanünk van az operettszínházban.) Ami pedig az ifjú Bántot, illetve a bánti ifjút illeti, kellemes hangja van, jó kiállása s korrekt színpadi modora. Kicsit lámpaláza volt a rokonszenves fiatalembernek, aki minden esetre a magyar operettszínház nyereségének igérkezike.

— Nahát akkor nincsen semmi baj. Egyebekben? Már úgy értem, hogy a többi szerepekben?

— Hajmássy volt igen festői öfelsége XV. Lajos szerepében. Kutyateringgett, az a selyem páztororakosztüm: kábító volt! Az igazi színes öröndetes elégtelétől könnyvelhetette el az érdemtelennél mellőzött, tehetséges Lengyel Vilmos párszavas szerepének nyíltzintapros sikerét (méltóztassanak nyugodtan foglalkozni vele direktor uraim!). Zalony Kálmánunk démoni miniszterelnöke, Gallay megbízható paprikajanosifurájára, Csataj Janka és Zala Karola két hitünő kabinetalakítása, egy kisebb (nem is olyan kicsi) szerepben Bazsary úr s az igen jó zenekar pulpitusi székében Alpár Tibor teltek meg minden lehető a siker érdekében, amelyet a színháznak, az emberföltött produkálni mégsem tudó Lakatos László és a szoké-súlyú Szemes Andor urak (fordított és versíró) érdekében is tiszta szívűből kívánunk...

— Csatlakozunk. S mi történt az intézetben, illetve a mintintézetben — a Lipót körúton?

— Hiába, tisztelt hölgyeim és uraim, itt tudnak színházal társzani, »da nüt kein kritieren!« Milyen tiszta, milyen csillogó ez az előadás: mint a gyémánt, mint a briliáns! Ezek a gyermekek: hogy válogatták ki őket, másoda mügönddál, milyen »blikk-el« s milyen szerencsésen! Pedig nem is gyermekjáték egy darabot, amelynek minden szereplője nő, ilyen százszerűen színrehozni, ilyen élethűen, ilyen színesen, ilyen magasrendűen! Jób Dániel érezhette, hogy az a bizonyos komorságot, szándékos lelketlenséget, amely ennek a világhírű darabnak megrázó témája, tehát lényege s melyet nyilván nem akarhatott enyhíteni, mert hiszen nem akarhatott hamisítani sem, csak tölséletes játékkal tudja kiengesztelni; a ködösen fájdalmas mondanivalóknak tökéletes halkságával vagy tökéletes sikolyaival. A kis Manuella megható regényét — még inkább tragédiáját — ebben a jéghűdött-kegyetlen leány-kadétkoláiban egyszer már végigpiyeregte Pest: a mozi-ban. Most végigkönyezi a színházban, de nagy a gyanúm, hogy végigzokogná — balettalokban is: ha Paulova élne. Mert balett is ez a darab, minden súlya, mélysége, földretető fájdalom dacára: a döngő léptekkel masztrozó mese felületén csak néha-néha, szinte láthatatlanul, de ott örvénylik szárnyas balettlábakon a mély és köznyes téma, mint a lepke: Manuella anyagi szerelme a hüvös, komoly von Bernburg kissasszony iránt... Az egzaltált kislány szerepét a színház Agay Irénre bízta, aki gyertyafényű sápadtságában, meissnői törekénységében mint-

EGY CSÓK ÉS MÁS SEMMI

10

utolsó előadás

MAGYAR SZÍNHÁZ

egy átszellemül a szerepben. Mártimosollyal az ajkain, fecskéhaldozlású hangoeskájával, ő és szerep egymás számára született. De rajta kívül s vele egykorban, mellette és mögötte a vaníliai, őszibarackszép Tökéstől, a pompes-jumbres-baklatású Gyöngyössy Erzsűg, a vackorizú Peéry Piritól a szurokvakares Pártos Erzsűg, Kürthy Sári puffosblázos, levendulaszagú udvarhölgyétől Sükley Irén duodec nagyhercegnőjéig mindenkit kivétel nélkül olyan kabintalakítást nyújt, amelyre külön is fel szeretném hívni e helyen a figyelmet. A lányok úde siserahadából három szereplőnek lapoztam utána a színlapon, ezek: a sístergő kis Szombat-helyi Blanka (tündéri kis, karesű naivakomika), a kész rutiniere, Réthy Annie (ugyanaz molettben) és a jegyenezsenge, ifjú Perczel Zita, aki az előbbi két kissasszony yo-yo-rutinja nélkül is, mint ez előadás egyszerű kis kerekcsékéje is figyelmet kelt maga iránt. Vörös Pál diszlelei nemcsak stílusosak, de nagystíleűk is, Hegedűs Tibor, illetve a rendezés munkája, továbbá Lakatos László fordítása legelőrendű, igazi nagy vígszínházi est ez az előadás.

— S mit regél — kedves A Reggel — a »Téli regés-ről?

— In medias res (nem is mondom már vele újságot, mások is felfedezték); a shakespeare-i búj vaskos realizmussá kérgesedett a rendező kezében! Ez a kéz azután mégis csak észrevelte a bajt, reszketve kezdett kapkodni, hogy megmarkoljon valamit a hófehér felhő csücskéből: a meséből, a bűvöletből, — de hiába. A »Téli regés« szintisza mesefilozófiából sikerült ilyenformán szakadozott, rapzodikus stílusgyeveget csinálni... Kosztolányi fordítása, — ezer bocsánat — nem szerencsés. Tuldavatos, túlmóderen ruhába öltözlet Shakespeare-t, ilyeneket mondanak benne: »anyukám, anyukám...« Tasnadi Ilona nőies, finom, megható Hermonie-ja olyan, mint a hulló harmat, amint könnyezve ragyog a rózsaszírom... Az autarkias nemzetiszínházi lelkesedést, a hivatalos nyilatkozatok sorai között konzervatív szeméremkedő »no most majd mi megmutatjuk« programot ez az évadnyitó Shakespeare-előadás egyelőre nem igazolta.

— Valami vicces, spicces búcsúszt, kedves...

— Lehet vicc is?

— De mennyire!

— Rendben van. Előbb azonban — a »Reggeli levél« fennállása óta talán először — szót kérek »premier előtt« a »Lysistrata«-hoz, mint a hét szenzációnak ígérkező eseményéhez. Végignéztem egy próbát s csak annyit mondhatok, hogy idestova tizenöt éves színházlátogatói pályajutásom alatt ritkán éreztem a százszerűségeket ilyen — százszerűségeket valószínűségét... Tündéri produkció, chef d'oeuvre-je színháznak, szerzőnek, zeneszerzőnek, — Bárdosnak, Emődnak, Nádornak... (Pedig, úgyebár »Reggeli levél«, ritkán szokott tévedni...)

— Szívesen. Megnézzük, ott leszünk. A vicc?

— A »modern« gyermek kérdi a papájától, hogy mi a különbség a konjunktúra és a dekonjunktúra között. A »modern« apa így felel: Konjunktúra — az a Lidó, egy remek autó és egy gyönyörű barát. Dekonjunktúra: Nagymaros, kisszakasz és — az anyád...

PALACE

CAFÉ-RESTAURANT

MINDEN ESTE

BEREND

SZALÓN — JAZZ

ZENEKARA JÁTSZIK

VAJDA KÁROLY

— ÉNEKEL —

BELVÁROSI SZÍNHÁZ

Pénteken, szeptember 22-én először

LYSISTRATA

Aristophanes vígjátéka Emőd Tamás átdolgozásában, Nádor Mihály zenéjével
Bárdos Artur rendezése, Fülöp Zoltán díszlettel.

Szenzációsan újszerű produkció!

100%-os színház!

Titkos Ilona, Turay Ida, Dajbukát Ilona, Harsányi, Farkas, Boray, Nagy György, Baróthy, Bellák, Weygand stb.

KÖZGAZDASÁG

Őszi gyümölcs-csendélet

(A Reggel tudóstíjótól.) A városi fogyasztóknak ebben az évben igazán nincsen panaszra okuk. Bőséges az őszi gyümölcstermés egész Magyarországon, színes piramisokban tornyosul Isten áldása a pesti csarnokokban, kosarak ezreiből mosolyog a vidéki városok piacain s olyan alacsony az ára a gyümölcsnek, hogy még a munkanélküli is bő vacsorát vehet magának s családjának néhány fillérért.

Amilyen olcsó a gyümölcs Magyarországon, olyan drága ugyanez a gyümölcs a magyar határokon túl.

Bécsben, Prágában, az osztrák és a cseh fürdőhelyeken aránylag kevés gyümölcsöt lát az ember s amit lát, az is olyan szörnyen drága, hogy csak igazán jókeresetű és teli tárcájú ember engedheti meg magának azt a fényűzést, hogy kivégye a maga részét az őszi gyümölcs örmeiből.

Az árkülönbség a magyarországi s az osztrák gyümölcsárak között 100-400%-ot tesz ki.

de ebből az árkülönbségből a magyar termelőnek igen kevés jut, egyrészt, mert egyes különleges gyümölcsvidékek, mint a kecskeméti barack kivételével, aránylag kevés jut ki a magyar gyümölcsáldásból az osztrák piacra, másrészt azért is, mert van olyan gyümölcs, amely itthon fillérekbe kerül s Ausztriában drága fényűzési cikk, amely csak igen gazdag emberek asztalára jut el. A dinnye ez a gyümölcs, amely vagonszámra hever eladhatatlanul a pesti csarnokokban, vagy a termelő uradalmai s gazdák dínyeföldjein, holott Bécsben s az osztrák nyaraló- és fürdőhelyeken hallatlanul magas árat kell fizetni érte. Ez ember a fejéhez kap s úgy kérdi, hogyan lehetséges ez! A banánt és az ananászt az európai fogyasztótól sok-sok ezer kilométernyi távolságból termelik. Ma a devizakorlátozások miatt se banánt, se ananászt nem lehet kapni Budapesten, de már Bécsben is, annál inkább Londonban, sőt Párizsban is olcsó pénzen kapható mindkét trópusi gyümölcs, holott Franciaország igazán nem szőkölködik kitiűnő és zamatos hazai gyümölcsben.

A londoni Covent Garden piacon a tengerentúli trópusi vidék mindenfajta gyümölcsét megveheti az ember, csak éppen a magyar dinnyét nem,

amelyről finomabb, illatosabb és kellemesebb gyümölcs kevés terem a földön.

Az angol főváros bármely gyümölcsboltjában emberlányi egész ananászt vehet az ember egy shillingért, ami ma kevesebb, mint egy pengő, holott Bécsben e sorok írójától egy tükszagú kis sárgadinnyéért egy shilling huszart kért a kofa.

A rejtély tilka az, hogy a banán, az ananász, s általában az Európába szállított trópusi gyümölcsök termelése meg van szervezve, a magyar gyümölcsé pedig nem. Egységes minőségben, óriási mennyiségben, tehát igen alacsony termelési áron kerülnek forgalomba az ananász s a banán, amelyeket a termelő cégek által épített valóságos flották hoznak Amerikába és Európába. Ezek a háfehér hűtőhajók friss állapotban szállítják a trópusi gyümölcsöt s ennek a hőszimű flottának köszönhető, hogy az angol és a francia munkás gyermeke bármikor olcsó és friss gyümölcsöt ehet. A magyar dinnye, körte és őszibarack termelői nem 8-10.000 kilométernyire vannak az osztrák és cseh fogyasztótól: Bécsét 6, Grácot 8, Prágát 12 órai gyorsvonati út választja el Magyarországtól.

nincs szükség rengeteg pénzbe kerülő flottára, csak néhány tucat hűtőkoszra, magyar hűtőházra Bécsben s tán Prágában,

ami nem olyan óriási befektetés, s kölcsönből is megépíthető, annál is inkább, mert a kamat s a törlesztés a gyümölcsárak nagy különbségéből könnyen fedezhető volna. De szótlanul tűrni ezt a lehetetlen állapotot mégsem lehet.

nem lehet szótlanul nézni, mint kénytelen a magyar termelő gyümölcsét fillérekért elveszgetni, amikor erős és fizetőképes piacok vannak az orruk előtt.

Igaz, a vámkorlátokat és tilalmakat ma nehezebb eltérni, mint valaha, de olyan különleges és különös termék számára, mint amilyen a magyar gyümölcs, mindig akad a bezárt kapukon is keskeny rés, amelyen besurranhat. A koszuk és nagykezü tárgyalások, hangos igérgések és kemény fogadkozások utalják már az embert, sokkal okosabb volna, ha azok, akikre a magyar kivétel községe van bízva, ilyen kistesny, de a maga korlátai között mindennél fontosabb részkérdést, amilyen a magyar gyümölcskivétel kérdése, gyorsan, erélyesen s eredményesen megoldandák!

Kiss Desző

A cseh-magyar kereskedelmi szerződés áll a párizsi tárgyalások előterében!

(A Reggel tudóstíjótól.) A párizsi tárgyalásokról szóló jelentések már az első 24 óra után is halvány körvonalakban kibontakozik az az elgondolás, amelynek segítségével a francia diplomácia a dunai államok gazdasági kérdését megoldani törekszik. Ez az út a lassú és óvatos haladás útja, mely megfelel a francia politika régi hagyományainak. Józán ésszel elképzelhetetlen volt, hogy egyik napról a másikra a dunai államokat, amelyeket a politikai ellenétek felül erős gazdasági érdekek is elvádszattanak egymástól, egyetlen nagyszabású közös gazdasági vámpolitikai, közlekedési és pénzügyi egységbe foglalni lehessen. A fejlődés nem ismer ugrásokat a gazdasági politikában sem és nyilvánvaló, hogy

addig dunai vámközösségre gondolni sem lehet, amíg az egyes államok közötti kapcsolatok el nem múlválnak és meg nem szilárdulnak.

Magyarország kezdettől fogva ezt az álláspontot képviselte, aminek bizonyítéka az, hogy a legutóbbi években fokozatosan sikerült a gazdasági kapcsolatokat a szomszéd államokkal kímélőitőn, egyetlen államtól kivéve, éspedig Csehszlovákiát, amellyel, sajnos, — de hibánkon kívül három esztendeje, szerződésben kívüli állapotban élünk, aminek az volt a következménye, hogy a magyar mezőgazdaság termékei, csak elenyésző mennyiségben jutottak ki a cseh piacra és a cseh piacok nem Magyarországtól, hanem tengerentúlról szerették be azt a jelentékeny bizámennyiségét, amelyre a múlt gazdasági évben a csehszlovák piacnak szüksége volt. Ugyanabban az időben természetesen a cseh ipar is elvesztette a magyar piacot.

Ennek a vámbáborúnak a költségeit kisebbik részben a magyar, túlnyomó részben azonban a cseh fogyasztó fizette meg.

Mindennebből ez következik: a párizsi tárgyalásoknak mindenekelőtt Magyarország és Csehszlovákia között kell létrehozniuk a kétoldali szerződést és csak ezután lehet a megkezdett úton továbbhaladni. A párizsi jelentésekből kitétszik, hogy a kétoldali kereskedelmi szerződések egymagukban még nem jelentvőn haladást, kell hogy ezeket a kereskedelmi szerződéseket egy nevezőre hozzuk és pedig oly formában, hogy ezek a szerződések rövid időn belül egy közös összefoglaló megállapodásba legyenek olvaszthatók, amely lehetővé teszi a dunai államok kölcsönös áruexportjének a felszissítését és a megelénkítését. Párizsban tehát a legközelebbi napokban elsősorban két kérdésről lehet szó: a cseh-magyar kereskedelmi szerződés előkészítéséről és a dunai államok kétoldali szerződéseinek egységesítéséről.

PESTI FUTAR
szeptember 15-iki szám
LABRIOLA ÚR
40 fill.
protoktori
A Pesti Futár havonta kötszer

Folytonégőkályha
már 25 P-ért kapható
Seyler vasúzet
Budapest, József körút 49. sz.
Telefon 316-13

× A magyar külkereskedelmi forgalom az év első felében. A Magyar Statisztikai Hivatal most tezte közzé felévi jelentését külkereskedelmi forgalmunk alakulásáról az év első felében. A jelentés legkiemelkedőbb része, hogy amíg a vezető államok kivétel az év első felében csökkent, addig a magyar kivétel 55%-cs emelkedést mutat. Míg a múlt év első felében kivételünk 15.6 millió pengőt tett ki, addig az év első felében, dacára a gabonárák esésének, a magyar kivétel értéke 159.4 millióra emelkedett, viszont a behozatal értéke 169.2 millióról 144.2 millióra csökkent, s ily módon a felévi külkereskedelmi mérleg 1930 óta először 15.2 millió aktív egyenleggel zárul. A behozatal visszacsúszása főleg négy országra esik. A csehszlovák, román, svájci és lengyel behozatal arányilag erősen visszacsúszott, ugyanezen időben főleg Ausztria és Olaszország kivétele Magyarországot felé jelentékenyen növekedett. A magyar kivételi cikkek közül több mint tízmillió pengővel emelkedett a kivételünk értéke, több mint tízszer annyi tengerit vittünk ki, mint a múlt év első felében, a kivitt tojás értéke majdnem megduplázódott, 3.900.000-ról 7.5 millióra és 1.5 millióról 2.5 millióra emelkedett a kivitt vaj értéke. Megduplázódott az olajos magvak kivétele, viszont visszacsúszott búzakivételünk értéke 1 millióval, szénkivételünk egyharmadára csökkent, hús kivételünk a felére. Ami a bevittet illeti, keréken kétféle millió pengővel több nyerspanutot hoztunk be az év első felében, ami a magyar szövőipar továbbá, közel 20%-os fejlődését jelenti, ásványolajbevitelünk is emelkedett közel másfélmillióval, ami a motoros erő igénybevételének emelkedését jelenti, ugyancsak emelkedett egymillióval a gyapjúfonalbehozatal, viszont a felére csökkent a készgyapjú és gyapjuszövet behozatala. Meglepő, hogy az erős behozatali korlátozások ellenére az év első felében háromszor annyi friss gyümölcsöt hoztunk be az országba, mint a múlt évben, 505.000 pengő helyett másfélmillió pengő értékűt, amit talán még az olasz kereskedelmi kapcsolatok figyelembevételével is lényegesen csökkenteni lehet.

× A magyar búza sikértartalma nyilatkozatokkal és haragos tiltakozással megállapítani, sem megjavítani nem lehet. Ittába állítjuk mi magyarok, teljes joggal és a tudományos vizsgálatokra hivatkozva, hogy a magyar búza úgy sikértartalomban mint egyéb minőségében nemcsak egyetlené, de külön a Manitoba-búzával, a baj az, hogy van külföldi vevő, aki nem hiszi el és még nagyobb baj, hogy ezért nem hajlandó megadni a kemény tiszai búzáért azt az árat, amelyet a jó kanadai búzáért fizetnek. Itt nem segít sem a strucepolitika, sem a haragos nyilatkozás, mert sajnos, úgy áll a dolog, hogy nemcsak a Deutsche Getreideunion-ban, hanem a német lapnál sokkal nagyobb tekintélyű Corn Trade News-ban is megjelent olyan gonosz és káros cikk, amely a magyar búzát a silányabb argentinai búzával éppen hogy egyenlő értékének állította. E rendkívül káros és a magyar búza kivételére veszedelmes tövécés ellen küzdeni kell, de nem újságokkal és nyilatkozatokkal, hanem úgy, hogy a külföldi gabonapiacokon kézzelfoghatóan, vagyis a helyszínen végrehajtott vizsgálatok kell bebizonyítani a mi búzánk kitiűnő minőségét. De még ez sem elég. Gyakorlati módon, a közönség személtára sőt t kenyérel, személtára és süteményjel kell magyar péknek és cukrásznak bebizonyítaniuk mit lehet a magyar búzából csinálni. Az ilyen vandorkiallítás nem kerül túlságosan sok pénzbe és a kindások egy része az eladott sütemények révén megtérül. Személtára sem szabad takarékoskodni, mert hiszen a kár, amelynek a veszedelme fenyeget, aránytalanul nagyobb, mint a várható kiadás. De egyébként is néhány évvel ezelőtt egy magyar malom, a Gizella-malom, végül eladt egy magyar péket és egy magyar cukrászt a skandináv államok és Finnországban. Amit meg tudtunk csinálni egyetlen állattal, az elvételre nem lehet nehezebb a magyar államunk sem. A lényeges a dologban az, hogy elég volt már a beszéddel és sokkal helyesebb volna, ha a földművelésügyi kormány gyors és erélyes cselekvésre szánná el magát.

× Nagysikerű lökelemelés a bűtörzakmában. Az esküdtől bűtörzakkez (OKS) a 10-13 óra K. endi Miklós eln. kérésével rendkívül költséges tartott, melyen az alapító közönségére való emelését határozták el. A közgyűlés az igazgatóságot a legteljesebb bizalommal bízta fel, és a jelenlévő alapítók még a közgyűlés tartama alatt teljes összegében lejegyztek.

× A Magyar Biztosítási Évkönyv jubileumi előfolyama. A magyar biztosítási irodalmában bejegyző könyvünk a 16. évfolyamát jelent meg a közönség számára. A Magyar Biztosítási Évkönyv ez a kötet a magyar biztosítási ügyekről az utóbbi évek kronikája és mint ilyen a biztosítási ügyek történelmének fontos forrása. Az Évkönyv első része a biztosítási ügyekről szóló, intézmények ismertetését, rendelkezéseket és törvényeket tartalmazza, a második rész a Magyarországon működő bel- és külföldi biztosítási vállalkozások ismertetését és a harmadik részben foglaltatnak a tudomány s értékek: Altonburg Gyula, Berliner Vilmos, Kallay Róbert, Viktor, Goldschmidt Károly, Schwaritz Tibor, Ernőy Béla, Hegyi Gyula, Halmai István, Prádják Sándor, Juva és Ireneusz, S. G. Ernő cikkek. Az Évkönyv ára 12 P. Megrendelhető: VI., Vörösmarty u. 43.

× A Magyar Lloyd a hull szalma váltóváltás és értékesítéséről jelent meg a Pengőzet cikk. A csehszlovákia felé hárkítja a lapot, melyet a Lloyd melléklet egészít ki.

Kiadja: Lázár Miklós A Reggel Lapkiadó Részvénytársaság.
A szerkesztésért és kiadásért fel 18s:
Lázár Miklós.